سبيل
الكل في سبيل الحق

Sebil
hem şey hak için

Siyasî, edebî, tarihî haftalık gazete ● 7 Şevval 1396
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 1 Ekim 1976

SAYI: 40 / BEŞ LİRA / BİR D. M.

Gordiyom düğümü

Memleketimiz, nice zamandan beri bir «*anarşiler diyarı*» haline gelmiş bulunmaktadır. Huzursuzlukların belli başlı iki ma'kes mahalli mevcuddur: «Talebe ve işçi kitlesi...» Bunlardan birincisi, karışıklıklar çıkarmak ve yüksek tansiyonla sokağa dökülmekte, ikinci gruba tekaddüm etmiştir. Önceleri bir kısım pusudaki şer kuvvet tarafından kasden «*mâsumâne talebe nümâyişleri*» olarak tavsif, ifâde ve hattâ himâye edilen bu hareketlerin, pek de öyle sanıldığı gibi olmadığı çabucak anlaşılmıştır. Hakikatte 27 Mayıs Hükûmet Darbesi'nin bu nümâyişleri vesile ve hattâ sermâye ittihaz etmesi, sokakta bağıranların arkasında yer alan kuvvet üzerindeki «*şal*» i düşürmüş ve gerçeği apaçık bir sûrette ortaya koymuştur. Böylece te'dibi gerekirken takdir ve hatta «*tahsin*» ile karşılanması bu nümâyişlerin birinin diğerini dâvet etmesi gibi tabii bir netice doğurmuştur.

On yıl ayrı kaldığı iktidar postuna, tahrik ve teşviklerinin eseri olan 27 Mayıs Hareketi ile dahi -istediği ölçüdekavuşamayan İnönü, eline geçen nisbî imkânları seferber ederek, «*Benden sonra tufan!*» siyâseti için bu nümâyişleri tehâlükle benimsemiş ve «*işgâl de birdir boykot da..*» kehâneti ile her türlü anarşiye arkalanmıştı. O zaman, bazı vatanseverlerin, bu hareketler için gösterilen zahirî sebepler izâle edilse, yani, talebeye istedikleri verilse dahi, anarşinin ön-

● Devamı sayfa 2'de

Kremlin'de Yahudiler...

Yesevîzâde

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Yeni devre

Muhterem Okuyucularımız,

Yaz ayları umumiyetle matbuat hayatının en fazla akamete uğradığı aylardır. Neşriyata okuyucunun alâkası azalır. Bunaltıcı sıcaklar insanları galiba, bu zamanlarda okumaktan alıkoyan birinci derecedeki âmil olsa gerek.. Ayrıca tatiller sebebiyle neşriyat hayatından uzaklaşmayı da ilâve etmeliyiz. Sebil gibi okuyucusunu -ne kadar sevindiricidir- kahir ekseriyetiyle gençlerin teşkil ettiği bir gazete için, mekteblerin tatile girmeleri fevkalâde ehemmiyetlidir. Talebe, memleketine dönmesi ile mektep çevresinde kolaylıkla temin edebildiği gazetesinden, gazete de okuyucusundan mahrum kalır.

Fakat hamdolsun bu yaz ayları Sebil'in satış rakkamlarına tesir etmemiştir. Kış ve bahar aylarında Sebil, hangi rakkamı tiraj tablosuna kaydediyor ise, yaz aylarında da aynen muhafaza etmiştir. Sadece, baharda hızlanan tiraj artışı yavaşlamıştır. Hepsi o kadar.

Şimdi yeni bir devreye giriyoruz. Bu 1976 - 1977 neşriyat devresidir.

Hemen ifade edelim ki, Sebil bu yeni devreye okuyucularımızı memnun edecek hazırlık arını ikmal etmiş vaziyette girmektedir. Bu hazırlıklarımızın neler olduğunu müteakip sayılarımızda peş peşe gördükçe takdir edeceğinizden eminiz.

Bu meyanda ilk sesin muhterem yazarımız Yesevizâde'den gelmiş olmasına şaşmadığınızı tahmin ediyoruz. Hakikaten titiz bir araştırmacı olan arkadaşımız, hazırladığı yepyeni bir eseri ile sayfalarımıza renk katmıştır. Kendisine aleni teşekkürümüzü sunarız. «Kremlin'de Yahudiler» serlevhasını taşıyan bu yazı dizisinin aslı son derece hacimli bir kitap olarak baskıya hazırlanmaktadır. Gazetemizde ise, bazı fasıllarının calib-i dikkat hülâsalarını bulacaksınız.

Diğer taraftan, Muhterem İbrahim Hakkı Konyalı'nın «İnkılâb Mezalimi» serlevhalı tefrikamızdaki yazılarına ara verdik ve okuyucularımızdan gelen mektupları neşretmeye başladık. Bu ufak ara vermenin, hem yazı dizimize ayrı bir çeşni vereceğini hem de, muhterem Konyalı'nın yükünü hafifleteceğini düşündük.

Muhterem okuyucularımız, bahse değer bir mevzuu daha var ki, temas edemeden geçemeyeceğiz. Son sayfamızı malûm olduğu üzre gazetelerden seçtiğimiz «inci» lere ayırmaktayız. Geçen sayımızda ise bu sayfada «Devrimci Atatürkçüler» köşesi açmıştık. Doğrusu bu kadar alâka çekeceğini ummuyorduk. Bir okuyucumuzun telefondaki sesi:

— Harika azizim, ha şöyle, görsün millet kimler atatürkçü, kimler devrimci imiş!. Hattâ kimler Eccvitçi imiş!. Sefalet edebiyatı yapanları millet fotoğraflarıyla isim isim görsün!..

Diyordu. Biz de bu kadar alâka çeken köşeyi bu sayımızda kaldırmayı usulsüzlük telâkki ettik. Birkaç kare fotoğraf daha iktibas ederek koyduk. Burada bir hususa işaret edelim; fotoğra lar gibi altındaki yazılar da iktibasdır. Tarafımızdan değil bu fotoğrafları çeken gazete tarafından yazılmıştır.

Bu haftalık hasbıhalimize burada son verirken, hürmetlerimizi sunarız

Sebil

Gordiyom düğümü

(Başlarafı Kapakda)

lenemeyeceği yolundaki ihtarları, yerini siyâset sahasında hâkim olan mugalâtanın sisi içinde boğulup gitmişti.

Talebeyi tahrik eden ve bununla müesses nizamı daha da bâtıla götürmek isteyen kuvvetler, bununla iktifa etmeyerek bu kitle üzerinde edindikleri tecrübeyi, öteden beri halkın fukara kesiminden geldiği için -tabii bir sûretde- dindar olan işçilere de tatbik etmek yoluna dökülmüşlerdir. Aslında, hakkı olmayana tâlip çıkma ve öteden beri ecdadından mevrûs bir alışkanlıkla mukaddes tanıdığı devlete isyan meylinden nâmütenâhi uzak bir halet-i ruhiye sahibi bulunan işçiler, nihâyet tahrik edile edile aynen talebeler gibi asli mihrakından çıkmış ve anarşinin diğer bir kutbu haline gelmişlerdir.

Her gün alabildiğine köpürtülen ve tansiyonları yükseltilen bu iki kitle, gitgide memleketde huzur ve sükûnu sağlamayı ve asayişi kemal üzre devam ettirmek için hal-ü fesh gereken mes'eleleri tarihdeki meşhur «Gordiyom'un düğümü» haline getirivermiştir. Zamanın hükûmet reisi, bu kördüğümü çözmek dirâyetini gösteremeyince, bunun üzerine nâgehani bir sûrette 12 Mart Darbesi inmiş fakat, sivil idâre için tecrübeleri gayri kâfi olan askerlerin, kısa bir zaman zarfında -belli ölçüde de olsa- yanıltılmalarıyla bu darbe de matlûb olan neticeyi hasıl edememiştir.

Gerçekten, milli mefâhirimizin kâbına varılmaz şerefli muvaffakiyetlerinin âmili olan Türk Ordusu adına icra-i adâlet eden Örfi İdare Mahkemeleri'nden bir kısmı «suyu getirenle, testiyi kıranı bir telâkki eden» sâkin tutuma sürüklenmekten yani, anarşistlerle mâsum dindarları terâzinin aynı kefesine koymaktan kurtulamamışlardır. Bu hatalı tutumla, vaziyet, -ancak bir kısmı cezalandırılabilmiş bulunan- militanların imdadına önce Ecevit'in, sonra da mâhud Anayasa Mahkemesi'nin yetişmesi ile, kısa zamanda eski vehâmetini yeniden iktisab eylemiştir.

İşte, bu sebeplerledir ki; 12 Mart'da çözülür gibi olan kördüğüm, anarşinin aynı minval üzere ve yeniden tezgâhlanmaya başlanmasıyla daha da giriftleşmiştir. Bugünkü hükûmet başkanının gerçekten tarihdeki meşhur «Gordiyom Düğümü» nü andıran güçlüğü hal-ü fasl etmek iktidarından mahrum olduğu, yakın geçmişte sabit olmuştur. Her ne kadar, dün Başvekil olarak «istenmeyen adam» ilân edilmenin mâkûs talihini diğer sağcı partilere vermek zorunda kaldığı tâvizlerle değiştirir gibi olmuşsa da, bu yeni iktisab eylediği itibar da O'nu gerekeni yapmaya muktedir kılamamıştır. Zira, mes'eleyi kökünden hal-ü fasl etmeye medar olacak yegâne feyiz ve enerji kaynağı İslâm'a ancak kendisini terleten yokuşlarda meyletmek gibi temelsiz bir siyâsetin adamıdır. İhtimal ki; bu keşmekeş, beynine tarihdeki meşhur İskender'in darbesini andırır bir sûrette İslâm'ın kılıcı ininceye kadar devam edecektir! Zaloğlu Rüstem'e muntazırdır.

Kadir Mısıroğlu

BEYAN-I İTİZAR.

Geçen sayıdaki başyazımızda «Zımmi» kelimesi zuhûlen «Zımni» olarak geçmiş ve lügatçe kısmımıza da bu yanlış imlâ ile intikal etmiştir. Düzeltir, özür dileriz.

SEBİL

Sizi arıyoruz

Evet, sizi arıyoruz.. İkinci devre abone kaydı için bize posta çeki ile para havale eden, ancak havalelerin bize intikal eden kısmına hüviyetlerini yazmayan abonelerimiz sizi arıyoruz. Aşağıdaki liste bize intikal eden üzerinde ad-soyad bulunmayan havalelerin geldiği şehir ve numarasını ihtiva etmektedir. Havale kağıdını saklamış olanlar lütfen kontrol edip vaziyetin tashihinde bize yardımcı olsunlar. Zahmetinize şimdiden teşekkür ederiz.

Antalya, 12834/Erenköy - Eskişehir, 10156/Azot Sanayi Fabrikası Kütahya, 8555/Esenler - Bayrampaşa, 12363/Adana, 8559/Erzurum, 8556/Bakırköy, 8554/Karakoçan, 360/Konya, 161/Konya, 160/Gar - Ankara, 385/Erenköy - İstanbul, 34/Fatih, 1026/Konya, 12532/Bursa, 42/Bozüyük, 6255/Akhisar, 7821/Esentepe - Eskişehir, 8259/İstinye, 5270/Koğukçınar - Bursa, 10166/Beykoz, 10495/Ilıca, 10502

(Devamı Sayfa 14 de)

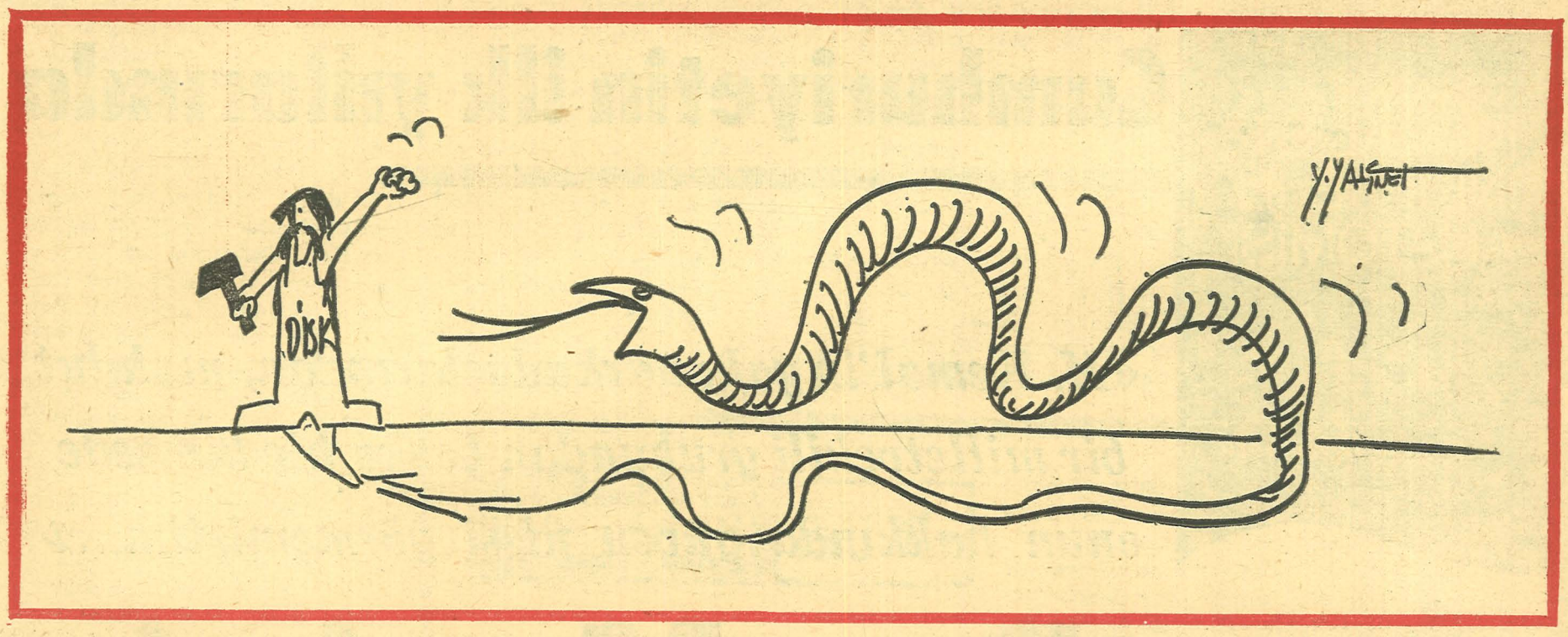

HAFTANIN MEVZUU

YEYİN BİRBİRİNİZİ

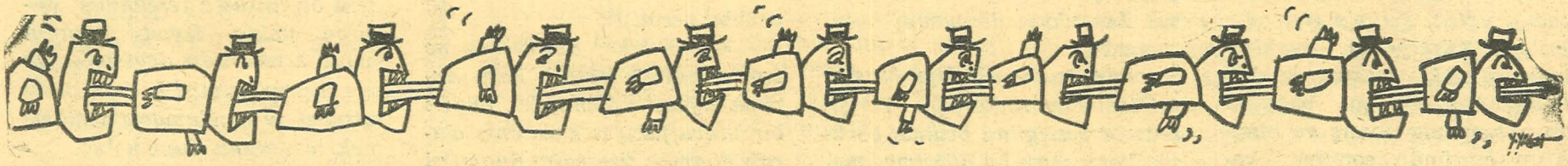

DEVLET Güvenlik Mahkemeleri kanununun Meclis'de müzakereye başlanmasıyla birlikte mâhud çevreler tâbirin tam mânâsı ile birbirlerini yemeye başladılar. Öyle ki, bahsi geçen kanunun çıkarılması için taraflardan birisi elinden geleni ardına koymaksızın yapmaya uğraşırken, diğeri öteden beri bilinen zorbalık yolunu tercih etti. Açıkta kalan diğer bir grup ise «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu çıkmalıdır. Anayasa icabıdır. Ancak, kanun çıkarken 163. madde muhakkak selâhiyeti dahiline sokulmalıdır!...» feryâdını bastı.

Adalet Partisi, sırf müslümanlara şirin gözükebilmek ve MSP'yi geçebilmek telâşıyla DGM'nin kanununa 163. Madde'nin dahil edilmemesini en selâhiyetli ağzından açıkladı. Demirel, kanunun muhakkak çıkacağını ve 163. maddenin meseleye karıştırılmayacağını ifade etti.

Buna rağmen AP, DGM'nin Meclis'den ve hâttâ Senato'dan geçse bile CHP'nin boş durmayacağını, Anayasa Mahkemesi nezdinde «iptal» için harekete geçeceğini, Anayasa Mahkemesinin ise yazılanlara bakılırsa «iptale şimdiden teşne» olduğunu tahmin ediyor ve bu yüzden kanun teklifinin Meclis'den gürültü patırtı içende de olsa çıkmasını istiyordu.

AP, aslında 163. Madde'nin de böyle bir mahkemenin selâhiyeti içinde olmasını istiyordu. Ama ne yapsın ki, müslümanlara şirin gözükmek ve MSP'yi geçmek mecburiyetinde idi. Herşeyi göze alacak kanunun çıkarılmasını sağlayacak ve «iptal» edildiğinde de.

— Eh görüyorsunuz işte ben ne yapayım? CHP ve Anayasa Mahkemesi iptal ettirdi... diyecekti.

Adalet Partisi'nin ve Süleyman Bey'in nev-i şahsına münhasır mantığı böylesine bir takdiği devam ettirirken, CHP de solcuların husumetini çekmeme telâşındaydı. Veya, solcuların itimadlarını devşirmek gayretindeydi. Ve hepsinden ehemmiyetlisi DİSK ile Türk - İş'e atılan «çengel» in tutup tutmadığını kontrol etmek istiyordu. Yoksa o da gayet iyi biliyordu ki, Anayasa Mahkemesi'ne müracaat eder ve bu kanunu nasıl olsa iptal ettirirdi. Ondan kolay ne iş vardı CHP için?!

Fakat, mühim olan DİSK ve Türk - İş'i yedeklemekti.

Diks bu «yedekleme» muamelesine zaten razı idi. Çünkü, Disk'e göre böylece asıl yedeklenen «aşırı sol hesabına» CHP idi.

Türk - İş ise bu bâdireden kafası gözü yarılarak çıkacak tek kuruluş olarak görünüyordu. Dede Tunç idaresindeki Türk - İş, düzeni korumaktan mı, yoksa yıkmaktan mı yana olduğunu bir türlü kestiremiyordu.

Düzeni korumaktan yana çıksa, «İşverenlerin dümen suyuna girdi... Sarı sendikalar konfederasyonu olduğunu vesikalandırdı» ithamı ile karşılaşıyordu.

— Vazgeçtim, düzeni korumaktan.. dese bu defa Kontenjan Senatörü Halil Tunç'un Çankaya ile başı derde giriyordu. O zaman Çankaya Tunç'u çağırıyor kimilerine göre iyi bir «zılgıt» çekiyordu. Kimilerine göre ise «nasihat» ediyordu.

— Sen ki, Senatör olmuşsun. Yakışır mı sana... Sandıktan çıkmadın, buradan çıktın. Yıkıcılık nasıl yaparsın?.. diye soruluyordu kendisine...

Velhasıl herkesin bir hesabı ve bir «açmazı» bulunuyordu. Herkes bir hesapla yola çıkmıştı. Fakat evindeki pazarın çarşıya uymadığını ilk anlayan CHP oldu ve DİSK'i «direniş kavgasının» daha ikinci gününde yalnız bıraktı. Bu yalnız bırakışı ustalıklı lâflarla gizlemeye uğraştıysa da netice vermedi. Hattâ DİSK içerisindeki aşırı solcular;

— Oportünistlerin ipiyle kuyuya inilirse böyle olur.. demeye başladı. CHP'nin «birtakım yerlerden sıkıyı yediğini» iddia eden bu çevreler DİSK'in bir gün CHP'nin daha büyük oyununa gelebileceğini söylüyorlardı. Bunu söyleyenlerin başında TÖB - DER'liler geliyordu. TÖB - DER'liler evvelce kendilerinin CHP'nin desteğinde sokağa çıktıklarını ama, sonradan CHP'nin kendilerini yalnız bıraktıklarını iddia ediyorlardı.

Böylece CHP'den başka evindeki hesabı çarşıya uyduramayan ikinci kavgacı DİSK oluyordu. DİSK idarecileri köşebaşı yiğitleri havasıyla cezaevinin yolunu tutarken gülümsüyorlardı ama, vaziyetin biraz da netameli olmaya başladığını herhalde anlamışlardı. İkide bir «Faşizm tehlikesinden» söz eden DİSK'cilerde fazla tozutmalarından faşizmin şapkasının ucunu farketmişlerdi. Onlar etmemiş olsalar akıllı ve tecrübeli komünistler icabeden ikazı yapıyorlardı.

Diğer taraftan CHP ve DİSK tarafından köşeye sıkıştırılmak istenen Türk - İş, köşeye sıkışmaktan kurtulmuştu ama, bu defa kendi reisinin beyanat merakı yüzünden huzursuzluğa iteklenmişti. Halil Tunç,

— Biz de direniş yaparız... Bizim de gücümüz var!. demekten kendisini alıkoyamıyor, DİSK'i «fiyasko» ile suçluyordu. O'na göre DİSK'in «Rejimi tehdit eden direnişi fiyasko ile bitmişti.» Disk'in direnişi bitmişti ama, Türk - İş içerisindeki bazı CHP'li sendikaların «direnişine» ne buyurulurdu. Galiba onların direnişi hiç de «fiyasko» ile bitecek gibi görünmüyordu. Bunlar, Türk - İş'in bir bölüğünü daha alıp karşı tarafa geçmekte kararlıydı. Ve zamanın gelmesini sabırsızlıkla bekliyordu.

Dikkat edilirse, Türkiye'de hep mahud bir çevrede son derece karışık hesapların amansız bir mücadelesi yapılıyordu. Taraflar birbirlerini yiyorlardı. Bir gün bir taraf ağır yara almışsa, ilk günün muzafferi ertesi günün mağlubu vaziyetine pekâlâ düşebiliyordu. Böylesi toz dumanda sokaktaki vatandaşın hâlisane isteği ise tek cümle ile hülâsa edilebilirdi:

— Bizi kavganıza karıştırmayın da... Yeyin birbirinizi!...

OKUYUCU İLE HASBİHAL

Yeni devre

Muhterem Okuyucularımız,

Yaz ayları umumiyetle matbuat hayatının en fazla akamete uğradığı aylardır. Neşriyata okuyucunun alâkası azalır. Bunaltıcı sıcaklar insanları galiba, bu zamanlarda okumaktan alıkoyan birinci derecedeki âmil olsa gerek.. Ayrıca tatiller sebebiyle neşriyat hayatından uzaklaşmayı da ilâve etmeliyiz. Sebil gibi okuyucusunu -ne kadar sevindiricidir- kahir ekseriyetiyle gençlerin teşkil ettiği bir gazete için, mekteblerin tatile girmeleri fevkalâde ehemmiyetlidir. Talebe, memleketine dönmesi ile mektep çevresinde kolaylıkla temin edebildiği gazetesinden, gazete de okuyucusundan mahrum kalır.

Fakat hamdolsun bu yaz ayları Sebil'in satış rakkamlarına tesir etmemiştir. Kış ve bahar aylarında Sebil, hangi rakkamı tiraj tablosuna kaydediyor ise, yaz aylarında da aynen muhafaza etmiştir. Sadece, baharda hızlanan tiraj artışı yavaşlamıştır. Hepsi o kadar.

Şimdi yeni bir devreye giriyoruz. Bu 1976 - 1977 neşriyat devresidir.

Hemen ifade edelim ki, Sebil bu yeni devreye okuyucularımızı memnun edecek hazırlıklarını ikmal etmiş vaziyette girmektedir. Bu hazırlıklarımızın neler olduğunu müteakip sayılarımızda peş peşe gördükçe takdir edeceğinizden eminiz.

Bu meyanda ilk sesin muhterem yazarımız Yesevizâde'den gelmiş olmasına şaşmadığınızı tahmin ediyoruz. Hakikaten titiz bir araştırmacı olan arkadaşımız, hazırladığı yepyeni bir eseri ile sayfalarımıza renk katmıştır. Kendisine alenî teşekkürümüzü sunarız. «Kremlin'de Yahudiler» *serlevhasını taşıyan bu yazı dizisinin aslı son derece hacimli bir kitap olarak baskıya hazırlanmaktadır. Gazetemizde ise, bazı fasıllarının calib-i dikkat hülâsalarına bulacaksınız.*

Diğer taraftan, Muhterem İbrahim Hakkı Konyalı'nın «İnkılâb Mezalimi» serlevhalı tefrikamızdaki yazılarına ara verdik ve okuyucularımızdan gelen mektupları neşretmeye başladık. Bu ufak ara vermenin, hem yazı dizimize ayrı bir çeşni vereceğini hem de, muhterem Konyalı'nın yükünü hafifleteceğini düşündük.

Muhterem okuyucularımız, bahse değer bir mevzuu daha var ki, temas edemeden geçemeyeceğiz. Son sayfamızı malûm olduğu üzre gazetelerden seçtiğimiz «inci»lere ayırmaktayız. Geçen sayımızda ise bu sayfada «Devrimci Atatürkçüler» köşesi açmıştık. Doğrusu bu kadar alâka çekeceğini ummuyorduk. Bir okuyucumuzun telefondaki sesi:

— Harika azizim, ha şöyle, görsün millet kimler atatürkçü, kimler devrimci imiş!. Hattâ kimler Ecevitçi imiş!. Sefalet edebiyatı yapanları millet fotoğraflarıyla isim isim görsün!..

Diyordu. Biz de bu kadar alâka çeken köşeyi bu sayımızda kaldırmayı usulsüzlük telâkki ettik. Birkaç kare fotoğraf daha iktibas ederek koyduk. Burada bir hususa işaret edelim; fotoğraflar gibi altındaki yazılar da iktibasdır. Tarafımızdan değil bu fotoğrafları çeken gazete tarafından yazılmıştır.

Bu haftalık hasbıhalimize burada son verirken, hürmetlerimizi sunarız

Gordiyom düğümü

(Baştarafı Kapakda)

lenemeyeceği yolundaki ikazları, yerini siyâset sahasında hâkim olan mugalâtanın sisi içinde boğulup gitmişti.

Talebeyi tahrik eden ve bununla müesses nizamı daha da bâtıla götürmek isteyen kuvvetler, bununla iktifa etmeyerek bu kitle üzerinde edindikleri tecrübeyi, öteden beri halkın fukara kesiminden geldiği için -tabii bir sûretde- dindar olan işçilere de tatbik etmek yoluna dökülmüşlerdir. Aslında, hakkı olmayana tâlip çıkma ve öteden beri ecdadından mevrûs bir alışkanlıkla mukaddes tanıdığı devlete isyan meylinden nâmütenâhi uzak bir halet-i ruhiye sahibi bulunan işçiler, nihâyet tahrik edile edile aynen talebeler gibi asli mihrakından çıkmış ve anarşinin diğer bir kutbu haline gelmişlerdir.

Her gün alabildiğine köpürtülen ve tansiyonları yükseltilen bu iki kitle, gitgide memleketde huzur ve sükûnu sağlamayı ve asayişi kemal üzre devam ettirmek için hal-ü fasl gereken mes'eleleri tarihdeki meşhur «Gordiyom'un düğümü» haline getirivermiştir. Zamanın hükûmet reisi, bu kördüğümü çözmek dirâyetini gösteremeyince, bunun üzerine nâgehani bir sûrette 12 Mart Darbesi inmiş fakat, sivil idâre için tecrübeleri gayri kâfi olan askerlerin, kısa bir zaman zarfında -belli ölçüde de olsa- yanıltılmalarıyla bu darbe de matlûb olan neticeyi hasıl edememiştir.

Gerçekten, milli mefâhirimizin kâbına varılmaz şerefli muvaffakiyetlerinin âmili olan Türk Ordusu adına icra-i adâlet eden Örfi İdare Mahkemeleri'nden bir kısmı «suyu getirenle, testiyi kıranı bir telâkki eden» sâkin tutuma sürüklenmekten yani, anarşistlerle masum dindarları terâzinin aynı kefesine koymaktan kurtulamamışlardır. Bu hatalı tutumla, vaziyet, -ancak bir kısmı cezalandırılabilmiş bulunan- mihtanların imdadına önce Ecevit'in, sonra da mâhud Anayasa Mahkemesi'nin yetişmesi ile, kısa zamanda eski vehâmetini yeniden iktisab eylemiştir.

İşte, bu sebeplerledir ki; 12 Mart'da çözülür gibi olan kördüğüm, anarşinin aynı minval üzere ve yeniden tezgâhlanmaya başlanmasıyla daha da giriftleşmiştir. Bugünkü hükûmet başkanının gerçekten tarihdeki meşhur «Gordiyom Düğümü»nü andıran güçlüğü hal-ü fasl etmek iktidarından mahrum olduğu, yakın geçmişte sabit olmuştur. Her ne kadar, dün Başvekil olarak «istenmeyen adam» ilân edilmenin mâkûs talihini diğer sağcı partilere vermek zorunda kaldığı tavizlerle değiştirir gibi olmuşsa da, bu yeni iktisab eylediği itibar da O'nu gerekeni yapmaya muktedir kılamamıştır. Zira, mes'eleyi kökünden hal-ü fasl etmeye medar olacak yegâne feyiz ve enerji kaynağı İslâm'a ancak kendisini terleten yokuşlarda meyletmek gibi temelsiz bir siyâsetin adamıdır. İhtimal ki; bu keşmekeş, beynine tarihdeki meşhur İskender'in darbesini andırır bir sûrette İslâm'ın kılıcı ininceye kadar devam edecektir! Zaloğlu Rüstem'e muntazırdır.

Kadir Mısıroğlu

BEYAN-I İTİZAR.

Geçen sayıdaki başyazımızda «Zımmi» kelimesi zuhûlen «Zımnî» olarak geçmiş ve lûgatçe kısmımıza da bu yanlış imlâ ile intikal etmiştir. Düzeltir, özür dileriz.

SEBİL

Sebil

Sizi arıyoruz

Evet, sizi arıyoruz.. İkinci devre abone kaydı için bize pos a çeki ile para havale eden, ancak havalelerin bize intikal eden kısmına hüviyetlerini yazmayan abonelerimiz sizi arıyoruz. Aşağıdaki liste bize intikal eden üzerinde ad-soyad bulunmayan havalelerin geldiği şehir ve numarasını ihtiva etmektedir. Havale kağıdını saklamış olanlar lütfen kontrol edip vaziyetin tashihinde bize yardımcı olsunlar. Zahmetinize şimdiden teşekkür ederiz.

Antalya, 12834/Erenköy - Eskişehir, 10156/Azot Sanayi Fabrikası Kütahya, 8555/Esenler - Bayrampaşa, 12363/Adana, 8559/Erzurum, 8556/Bakırköy, 8554/Karakoçan, 360/Konya, 161/Konya, 160/Gar - Ankara, 365/Erenköy - İstanbul, 34/Fatih, 1026/Konya, 12532/Bursa, 42/Bozüyük, 6235/Akhisar, 7621/Esentepe - Eskişehir, 8259/İstinye, 5270/Koğukçınar - Bursa, 10166/Beykoz, 10495/Ilıca, 10502

(Devamı Sayfa 14 de)

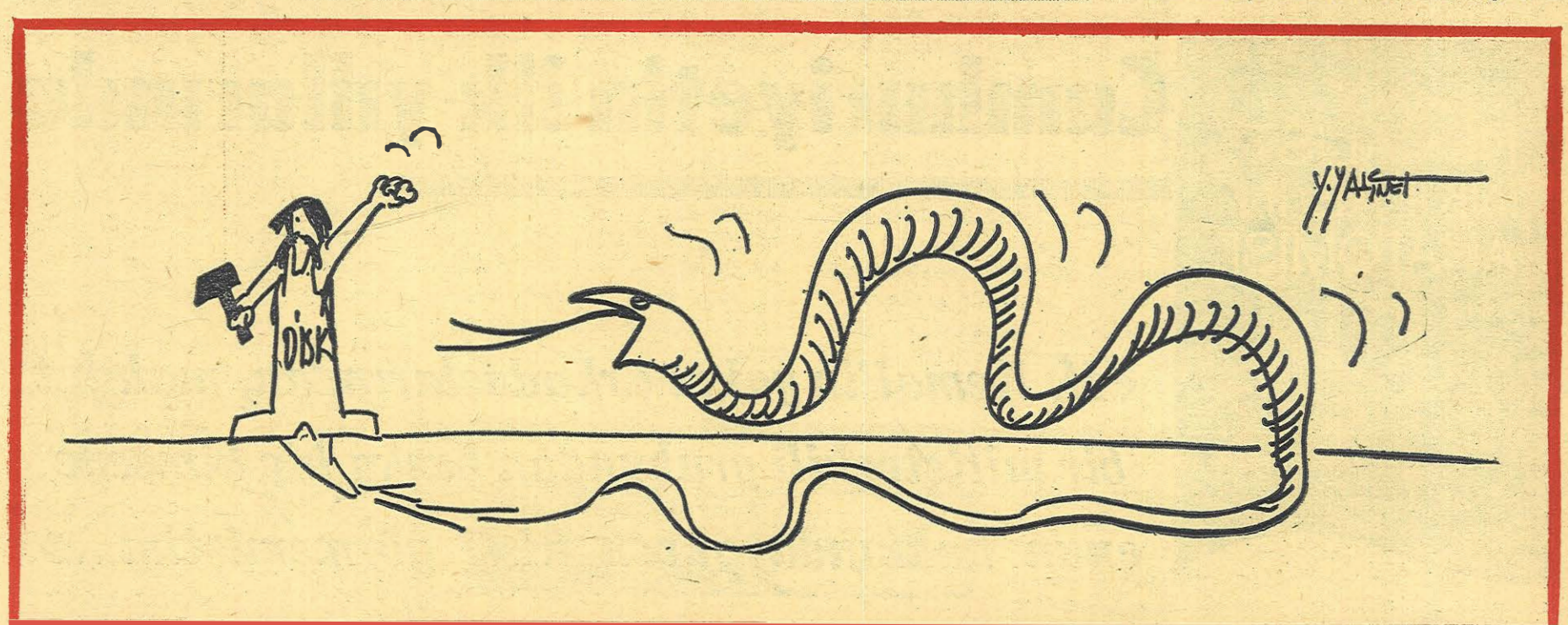

HAFTANIN MEVZUU

YEYİN BİRBİRİNİZİ

DEVLET Güvenlik Mahkemeleri kanununun Meclis'de müzakereye başlanmasıyla birlikte mâhud çevreler tâbirin tam mânâsı ile birbirlerini yemeye başladılar. Öyle ki, bahsi geçen kanunun çıkarılması için taraflardan birisi elinden geleni ardına koymaksızın yapmaya uğraşırken, diğeri öteden beri bilinen zorbalık yolunu tercih etti. Açıkta kalan diğer bir grup ise «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu çıkmalıdır. Anayasa icabıdır. Ancak, kanun çıkarken 163. madde muhakkak selâhiyeti dahiline sokulmalıdır!...» feryâdını bastı.

Adalet Partisi, sırf müslümanlara şirin gözükebilmek ve MSP'yi geçebilmek telâşıyla DGM'nin kanununa 163. Madde'nin dahil edilmemesini en selâhiyetli ağzından açıkladı. Demirel, kanunun muhakkak çıkacağını ve 163. maddenin meseleye karıştırılmayacağını ifade etti.

Buna rağmen AP, DGM'nin Meclis'den ve hattâ Senato'dan geçse bile CHP'nin boş durmayacağını, Anayasa Mahkemesi nezdinde «iptal» için harekete geçeceğini, Anayasa Mahkemesinin ise yazılanlara bakılırsa «iptale şimdiden teşne» olduğunu tahmin ediyor ve bu yüzden kanun teklifinin Meclis'den gürültü patırtı içende de olsa çıkmasını istiyordu.

AP, aslında 163. Madde'nin de böyle bir mahkemenin selâhiyeti içinde olmasını istiyordu. Ama ne yapsın ki, müslümanlara şirin gözükmek ve MSP'yi geçmek mecburiyetinde idi. Herşeyi göze alacak kanunun çıkarılmasını sağlayacak ve «iptal» edildiğinde de.

— Eh görüyorsunuz işte ben ne yapayım? CHP ve Anayasa Mahkemesi iptal ettirdi... diyecekti.

Adalet Partisi'nin ve Süleyman Bey'in nev-i şahsına münhasır mantığı böylesine bir takdiği devam ettirirken, CHP de solcuların husumetini çekmeme telâşındaydı. Veya, solcuların itimadlarını devşirmek gayretindeydi. Ve hepsinden ehemmiyetlisi DİSK ile Türk - İş'e atılan «çengel» in tutup tutmadığını kontrol etmek istiyordu. Yoksa o da gayet iyi biliyordu ki, Anayasa Mahkemesi'ne müracaat eder ve bu kanunu nasıl olsa iptal ettirirdi. Ondan kolay ne iş vardı CHP için?!

Fakat, mühim olan DİSK ve Türk - İş'i yedeklemekti.

Diks bu «yedekleme» muamelesine zaten razı idi. Çünkü, Disk'e göre böylece asıl yedeklenen «aşırı sol hesabına» CHP idi.

Türk - İş ise bu bâdireden kafası gözü yarılarak çıkacak tek kuruluş olarak görünüyordu. Dede Tunç idaresindeki Türk - İş, düzeni korumaktan mı, yoksa yıkmaktan mı yana olduğunu bir türlü kestiremiyordu.

Düzeni korumaktan yana çıksa, «İşverenlerin dümen suyuna girdi... Sarı sendikalar konfederasyonu olduğunu vesikalandırdı» ithamı ile karşılaşıyordu.

— Vazgeçtim, düzeni korumaktan.. dese bu defa Kontenjan Senatörü Halil Tunç'un Çankaya ile başı derde giriyordu. O zaman Çankaya Tunç'u çağırıyor kimilerine göre iyi bir «zılgıt» çekiyordu. Kimilerine göre ise «nasihat» ediyordu.

— Sen ki, Senatör olmuşsun. Yakışır mı sana... Sandıktan çıkmadın, buradan çıktın. Yıkıcılık nasıl yaparsın?.. diye soruluyordu kendisine...

Velhasıl herkesin bir hesabı ve bir «açmazı» bulunuyordu. Herkeş bir hesapla yola çıkmıştı. Fakat evindeki pazarın çarşıya uymadığını ilk anlayan CHP oldu ve DİSK'i «direniş kavgasının» daha ikinci gününde yalnız bıraktı. Bu yalnız bırakışı ustalıklı lâflarla gizlemeye uğraştıysa da netice vermedi. Hattâ DİSK içerisindeki aşırı solcular;

— Oportünistlerin ipiyle kuyuya inilirse böyle olur.. demeye başladı. CHP'nin «birtakım yerlerden sıkıyı yediğini» iddia eden bu çevreler DİSK'in bir gün CHP'nin daha büyük oyununa gelebileceğini söylüyorlardı. Bunu söyleyenlerin başında TÖB - DER'liler geliyordu. TÖB - DER'liler evvelce kendilerinin CHP'nin desteğinde sokağa çıktıklarını ama, sonradan CHP'nin kendilerini yalnız bıraktıklarını iddia ediyorlardı.

Böylece CHP'den başka evindeki hesabı çarşıya uyduramayan ikinci kavgacı DİSK oluyordu. DİSK idarecileri köşebaşı yiğitleri havasıyla cezaevinin yolunu tutarken gülümsüyorlardı ama, vaziyetin biraz da netameli olmaya başladığını herhalde anlamışlardı. İkide bir «Faşizm tehlikesinden» söz eden DİSK'liler fazla tozutmalarından faşizmin şapkasının ucunu farketmişlerdi. Onlar etmemiş olsalar akıllı ve tecrübeli komünistler icabeden ikazı yapıyorlardı.

Diğer taraftan CHP ve DİSK tarafından köşeye sıkıştırılmak istenen Türk - İş, köşeye sıkışmaktan kurtulmuştu ama, bu defa kendi reisinin beyanat merakı yüzünden huzursuzluğa iteklenmişti. Halil Tunç,

— Biz de direniş yaparız... Bizim de gücümüz var!. demekten kendisini alıkoyamıyor, DİSK'i «fiyasko» ile suçluyordu. O'na göre DİSK'in «Rejimi tehdit eden direnişi fiyasko ile bitmişti.» Disk'in direnişi bitmişti ama, Türk - İş içerisindeki bazı CHP'li sendikaların «direnişine» ne buyurulurdu. Galiba onların direnişi hiç de «fiyasko» ile bitecek gibi görünmüyordu. Bunlar, Türk - İş'in bir bölüğünü daha alıp karşı tarafa geçmekte kararlıydı. Ve zamanın gelmesini sabırsızlıkla bekliyordu.

Dikkat edilirse, Türkiye'de hep mahud bir çevrede son derece karışık hesapların amansız bir mücadelesi yapılıyordu. Taraflar birbirlerini yiyorlardı. Bir gün bir taraf ağır yara almışsa, ilk günün muzafferi ertesi günün mağlubu vaziyetine pekâlâ düşebiliyordu. Böylesi toz dumanda sokaktaki vatandaşın hâlisane isteği ise tek cümle ile hülâsa edilebilirdi:

— Bizi kavganıza karıştırmayın da... Yeyin birbirinizi!...

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Misiroğlu

Cumhuriyetin ilk yıllarında

İsmet Paşa Meselesi

«M. Kemal'in yakın arkadaşlarından, mahdut bir milletvekili grubundan başka hiç kimsede onun hakkında güven hissi görmemiştim...»

40

YAKUP Kadri Karaosmanoğlu M. Kemal Paşa'ya her devirde bağlı kalmış, bazı yanlış anlaşılmalara ve haksız muamelelere *(çıkarmakta olduğu Kadro Mecmuası'nın neşriyatı beğenilmeyince meslekten olmadığı hâlde, Tiran'a elçi gönderilerek Türkiye'den uzaklaştırılması gibi)* maruz kaldığı zamanlarda bile bu bağlılıktan ayrılmamış inanç ve hissiyatını ömrünün sonuna kadar devam ettirmiştir.

İnönü'nün *-bir fikir ayrılığından ziyade-* şahsî şöhret ve itibar endişesiyle hareket ederek, M. Kemal Paşa'yı unutturmaya, O'nun yakınların işbaşından uzaklaştırmaya yöneldiği devirlerin *-samimi bir Kemalist olarak-* en büyük aksülâmelini gösterenlerden biri de Yakup Kadri Karaosmanoğludur. Adı geçen hatıratı dikkatle okunduğunda O'nun yer yer İnönü'yü M. Kemal Paşa'ya ihânet etmek, O'nu yıkmaya çalışmakla itham eylediği görülmektedir. İhtimal, bu saikledir ki M. Kemal Paşa'nın meclislerinde zaman zaman İnönü hakkında cari olan çekiştirmelerden de pek çok bahsetmekte ve calibi dikkat vak'alar naklet-mektedir. Bunlardan birini *-ilâveten İnönü'ye kahramanlık izafesine medar olan İnönü muharebelerinin içyüzünü de anlatması hasebiyle-* takdim ediyoruz:

«1923 seçimlerinde Mardin'den mebus çıkarak Ankara'ya gelişimde şöyle bir durumla karşılaşmıştım: Büyük Millet Meclisi henüz ikinci devre çalışmalarına başlamamış, hükümet meselesi üzerinde cereyan etmiş ve ilk sözü de, şimdi müze haline çevrilmiş eski Millet Meclisi'nin derme çatma istirahat salonunda «kimi başvekil yapalım» diye sormak olmuştu. Eski ve yeni mebuslardan beş on kişiydik. Bu beş on kişiden henüz sağ olanların Yusuf Kemal (Tengirşek) *ile Falih Rıfkı'dan ve benden ibaret olduğunu sanıyorum ve pek iyi hatırlıyorum ki, Mustafa Kemal Paşa'nın bu sorusuna Yusuf Kemal Bey şu cevabı vermişti:*

«— Bunda düşünecek ne var efendim? İsmet Paşa Avrupa siyaset âleminde büyük bir muvaffakiyet kazanmış olarak dönmek üzeredir. Bugünkü Türkiye Devleti'nin hukukî ve iktisadî meselelerini teşkil eden Lozan Sulh Muahedesi onun imzasını taşıyor. Binaenaleyh, bence, Başvekillik için ondan başka biri hatıra gelemez.»

Biz de, can ve gönülden bu görüşe katıldığımızı belirtir birtakım mütalâalar ileri sürmüştük. Fakat, Mustafa Kemal Paşa hepimizi ayrı ayrı dinledikten sonra:

«— Doğru söylüyorsunuz. Beni bu hususta tereddüde düşüren nokta İsmet Paşanın «sıhhî arıza» sıdır deyince hepimiz şaşırıp kalmıştık. O bu hayretimizi şu açıklamasıyla gidermek lüzumunu duymuştu:

«— Bilirsiniz ki, İsmet Paşa biraz ağır işitir. Bu halinin Meclis müzakerelerinde kendisi için birtakım mahzurlar tevlid etmesi ihtimali vardır.»

Bunun üzerine, biz, «peki ama, aylarca devam eden Sulh Konferansı müzakerelerinde hiçbir mahzuru olmadı da neden Meclis görüşmelerinde olacak» demek istedikse de büyük liderimizin bir kararı ifade eden, «Ben başvekilliğe en ziyade Fethi Beyi (Okyar) münasip görüyorum» sözü karşısında susmayı tercih ettikti.

Bu susuşumuz, gerçi bir kabul ve tasdik mânasına gelemezdi. Nitekim, Mustafa Kemal Paşa, yüzümüzden bunu anlamış olacaktı ki, bize Fethi Bey'in siyasî ve fikrî yeteneklerinden uzun uzadıya bahsetmeye başlamış; hattâ pek iyi hatırlıyorum, sözlerinin sonunda onu «büyük günlerin adamı» diye vasıflandırmıştı.

O zaman, orada bulunan arkadaşlarımız ne düşündüler bilmiyorum. Doğrusunu söylemem lâzımgelirse, Mustafa Kemal Paşa'nın Fethi Bey hakkındaki övgülerinin her

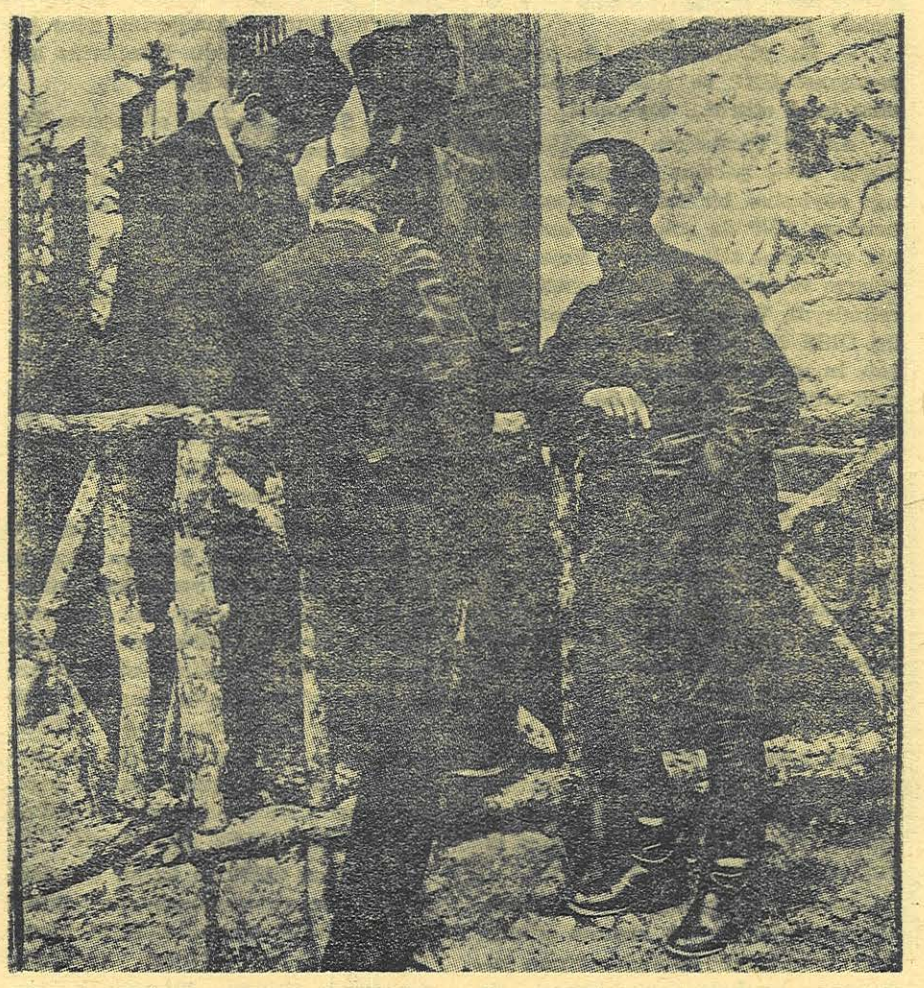

● *İsmet Paşa, M. Kemal Paşa Çankaya'da bir ayaküstü sohbetinde. Sırtı dönük olan M. Kemal Paşa'dır. (Sebil, arşiv)*

nime birer soru çengeli gibi saplanıp kalmıştı. Fethi Bey, Mustafa Kemal Paşa'nın sayıp döktüğü bütün meziyetleri hâiz olabilirdi. Hattâ, gerek Meşrutiyet inkılâbının kahramanları arasında adı geçmiş, gerek o inkılâbın açtığı devir boyunca politik ve diplomatik hayatın hep ön saflarında yer almış bulunmak itibariyle memleketin yetişmiş devlet adamlarından biri olarak da sayılabilirdi. Kaldı ki, bundan başka, Mustafa Kemal'in çocukluk arkadaşı, yakın dostu, dert ve fikir ortağı idi. Sofya elçiliğinde bulunduğu sıralarda ise kendisinin misyon şefi durumunda bulunmasına rağmen, aralarındaki bu samimiliğe halel getirmemişti.

Evet, bütün bunları biliyordum ama, Mustafa Kemal Paşanın Fethi Beyi Başvekilliğe, Garb Cephesi Kumandanı, İnönü Kahramanı ve Lozan Sulh Anlaşmasının başarıcısı İsmet Paşadan daha liyakatli görüşünün sebebini gene bir türlü anlayamıyordum.

Lakin, çok geçmeyecek, Büyük Millet Meclisinin havasında sezindiğim bazı belirtilerden bu sebebi keşfeder gibi olacaktım. Neden itiraf etmeyeyim, bu havada İsmet Paşaya karşı kâh sinsi sinsi, kâh açıktan açığa görülen bir allerji vardı. Buna da yeni bir müşahede diyemezdim. Zira 1921'de ilk Ankara'ya gelişimde de gene bir «İsmet Paşa meselesi»yle karşılaştığımı hatırlıyordum. Mustafa Kemal Paşanın yakın arkadaşlarından, sayıları otuzu kırkı geçmeyen, mahdut bir milletvekili grubundan başka bellibaşlı hiçkimsede onun hakkında, sempati veya güven diyebileceğim bir his belirtisi görememiştim.

Hele, o sıralarda, Cenub Cephesinden henüz ayrılmış bulunan Refet Paşanın hususî meclislerde İsmet Paşadan her bahis açılışta onu öylesine bir alaya alışı vardı ki, bizi, yani İsmet Paşayı sevenleri âdeta çileden çıkarır ve aramızda epeyce sert tartışmalara yolaçtığı olurdu. Nitekim, günün birinde, Refet Paşa doğrudan doğruya bana hitab ederek:

«— Birinci İnönü münasebetiyle İsmet'i bir millî kahraman mertebesine çıkaran makalenizi okudum. Çok şairaneydi doğrusu o yazınız. Fakat, hakikatle hiçbir alâkası yok.» deyince ben de kendimi tutamayıp: «Şu halde Mustafa Kemal Paşanın İsmet Paşaya çektiği tebrik telgrafı da sizce bir şiirden mi ibaret?» cevabını vermiştim.

Bunun üzerine, Refet Paşa kahkahalarla gülerek bana şöyle bir karşılıkta bulunmuştu:

«— Ona ne şüphe: Bahsettiğiniz telgrafı yazanın da sizin edebiyat arkadaşlarınızdan biri olduğunu bilmiyor muydunuz?»

Birdenbire bu sözün ne mâna ifade ettiğini anlayamamıştım. Bu anlayamamazlığım Refet Paşanın diğer bir sözüyle âdeta bir şaşkınlığa döndü. Eski Cenup Cephesi Kumandanı hep o müstehzi tebessümüyle gülümseyerek bana demişti ki:

«— Hem o telgrafta bir adres yanlışlığı da var. Mustafa Kemal Paşa onu İsmet'e değil, İnönü Zaferinin gerçek kahramanı Miralay Fethi'ye göndermeliydi. Zira, ilk ağızda bir hezimete dönmek üzere olan bu muharebe son dakikada o fırka kumandanının aldığı insiyatif ve sarf ettiği gayret sayesinde kazanılmıştır. Gerçi yıllar sonra, Garb Cephesi Hareket Dairesi Başkanı Kurmay Albay Tevfik (Bıyıklıoğlu) in İnönü muharebelerine dair yazıp bıraktığı notlar benim nazarımda Refet Paşanın bu sözlerini haklı gösterecekti ama, o zamanlardaki ruh halim içinde ben bunları birtakım şahsî dargınlıkların ifadesi sayarak derin bir üzüntü ile dinlemiştim. Evet, derin bir üzüntü ile... Çünki, bana İstanbul'dan yekpare bir kaya gibi gözüken millî mücadele cephemizde -şimdi, yakından bakınca- bu çeşit dargınlıklar yüzünden birtakım gedikler açılmış olduğunu teşhis etmeğe başlamıştım. Ankara siyasî çevrelerinde Refet Paşa gibi düşünenlerin hatırı sayılır bir muhalefet grubu teşkil ettiğini gördüğüm vakit, yukarıda üzüntü ile ifade ettiğim duygu bende bir yürek acısına, bir hayal kırıklığına dönmekte gecikmemişti. Birçok milletvekili, harbin fena idare edildiği kanaatinde, idi ve bu kanaati her vesile ile açığa vurmaktan çekinmiyordu. Bunlarca Garp Cephesi Kumandanı İsmet Paşa, İnönü Zaferini lâzımgeldiği gibi değerlendirememişti. Aldığı büyük vazifenin altında ezilmiş gibi bir hali vardı. Şaşkınlık ve tereddüt içinde bocalayıp duruyordu. Gene onlarca Ali Fuat Paşa Garp Cephesi Kumandanlığından alınıp uzaklaştırılmamış olsaydı bu iş bukadar sürüncemede kalmayacaktı.» (Politikada 45 yıl, s. 29 - 34)

TÜRKÇESİ — Ahmed SELÂMÎ

Korutürk'ün «Şerîata karşı değilim» demesi üzerine (2)

Yeri gelmişken ilm-i fıkhı da şöylece tesbit edip geçiverelim: «İlm-i fıkıh da, ameliyâta müteallik şer'î hükümleri mufassal delilleri ile bildiren bir ilimden ibâret olmuş olur. Maahaza ilm-i fıkh, ibâdâta, muâmelâta ve ukûbâta müteallik şer'i mesâilin hey'et-i mecmuası diye de ta'rîf olunabilir.» (1)

● Üstad Bediüzzemâna göre ise şöyle: «Şerîat, insanlardan sudûr eden ef'âl-i ihtiyâriyyeyi bir nizâm ve bir intizâm altına alıp tahdîd eden kâidelerin hulâsasıdır veya devletin işlerini tanzîm eden nizamların, düsturların, kânunların mecmuasıdır. Şerîat ikidir: *Birincisi,* âlem-i asgar olan insanın ef'al ve ahvâlini tanzîm eden ve sıfât-ı kelâmdan gelen bildiğimiz şerîatdır. *İkincisi,* insan-ı ekber olan âlemin, harekât ve sekenâtını tanzîmeden ve sıfât-ı irâdeden gelen şerîat-ı kübrâ-yı fıtrıyyedir ki bazan yanlış olarak tabiat tesmiye edilir. (mektûbat'dan) Şerîat-ı fıtriyye: Cenâb-ı Hakk'ın kâinâtta vaz'etdiği fıtrî kânunlar. Âlemin harekât ve sükûnetini tanzîm eden ve Allah'ın irâde sıfatından gelen kânûn Şerîat-ı Garra: Parlak ve Nurlu Şerîat. İslâmiyyet.» (2)

● Türkiye Cümhûriyeti Devletinin iptidâsında, 27 Mayıs 1336 târihli icrâ vekillerine dâir kânunla teşkîl olunup, 3 Mart 1340 târihli kânunla ilgâ edilen ŞER'İYYE ve EVKAF VEKÂLETİNDE hey'et-i vekîle a'zâsı olarak bulundurulan Konyalı Mehmed Vehbi Efendi merhûm'un tefsîr kitabında ise şu satırları okuyoruz:

«Nûr ile murâd, Tevrat'da usûl-i i'tikâdiyyeyi beyân eden mesâildir. Enbiyânın İslâm olmaları ile murâd, Tevrât'ın hükmüne râzı olup ahkâm-ı ilâhiyyeyi nâsa izhâr ve tekâlife inkıyâd etmeleridir. (.....) Kitâbullah'ı hıfzetmekle murâd, ahkâmını muhâfaza etmek ve hudûdâtını zâyi' etmemekdir. (.....) Korku, ümid üzerine mukaddem olduğundan Vâcib Teâlâ evvelen ulemâ ve hâkimlere hitâben (Nasdan korkmayın ve korkunuza binâen kitâbınızın ahkâmına muhâlif hüküm vermeyin ve benden korkun. Zîrâ ahkâmı tağyîr ederseniz, benim azâbım daha şiddetlidir. Binâenaleyh, eşrâf ve âyandan ve sâir zulemâdan korkunuza binâen ahkâmı tağyîr etmeyin ki, azâbıma müstehık olmayasınız) demekle.. (...) Âyetin âhırinde (hükm-i ilâhiye râzı olmıyanların kâfir olduklarını) beyân, (zânîler hakkında sarih hükmü tağyîr eden yehûdî'lerin kâfir olduklarını) beyân etmekdir. Zîrâ sarih ve açık nassı ve ahkâmını inkâr, cemi' enbiyânın şerîatlarında da küfürdür. Binâenaleyh, Allah'ın inzâl etdiği ahkâm ile hükm etmeyüb tağyîr edenlerin îmân ismine lâyık ve müstehık olmadıklarını beyanla, ahkâmı tağyirin cezâsının pek ağır olduğuna işâret olunmuşdur.» (3)

«... Sizden herbiriniz için müddet-i muayyenede ŞERÎAT ve açık tarîkatler halk etdik. Ve herkesin o müddet zarfında o tarîka sülûk etmesini vâcib kıldık. Binâenaleyh Benî İsrail içün Tevrât'ın Şeriatını, İncil nâzil oluncaya kadar tarîkat-ı vâzıha kıldık. İncil'in inzâliyle o tarîkat hitam buldu. Ve onun makâmına İncil'in ŞERÎATI kâim oldu. Ve nâs içün Kur'ânın nüzûlüne kadar o tarîkata sülûki biz VÂCİB KILDIK. Kur'anın nüzûliyle o da hitam buldu. Ve onun makâmına KUR'ÂNIN ŞERÎATI kâim oldu. KIYÂMETE KADAR KUR'ÂNIN tarîkatine sülûki, nas üzerine VÂCİB KILDIK. Şu halde gerek yehûdî ve gerek nasârâ ve gerek İslâm, her birerleri içün ayrı ayrı zemanlarında ŞERÎATLERİ vardır.» (4)

---

1) Aynı Kaynak sh: 13
2) Yeni lugat 1968, sh: 498
3) Hulâsatü'l-Beyân Fî Tefsîri'l-Kur'ân, 1928, c. 5, sh. 96 - 97 - 98
4) Aynı kaynak, sh: 105 - 106.

Ne efsunkâr imişsin ah sen ey dîdar-ı hürriyet
Esîr-i hüsnün olduk gerçi kurtulduk esâretten

Nâmık Kemal

Hürriyet Âşıkları ②

Sadık Rıfat'ın ölüm gecesi, Cevdet Paşa, Fuat Paşa'nın yanındadır. Fuat Paşa **«cem'iyyet-i vükelâ için»** böyle bir kaybın çok acı olduğunu söylüyor. Cevdet Paşa'nın cevabı şu: **«Bence bunun en te'essüf edecek ciheti böyle bir açık hanenin kapanmasıdır ki fi-mâbâd açılmamak üzere kapandı.»** Bir rakipden kurtulmanın zâlim sevinci!

TANPINAR NE DİYOR

Tanpınar, Reşit Paşa'dan sözederken, **«Sadık Rıfat Avrupa'da bütün husûsilikleri kuvvet ve mantığı insanın etrafında toplanan bir sistemi gördü» diyor.** Metternich Viyana'sında mı? Daha ilerde de şöyle bir hüküm: **«Bu fikirlerin İslâm hukukunda ve devletçiliğinde ne dereceye kadar bulunub bulunmadığını münakaşa edecek değiliz** (ne dereceye kadar bulunub bulunmadığı ne demek? Bu ne biçim Türkçe.) **sadece cemiyet hayatının ağırlık merkezini insana kaydırmasıyla, Fransız ihtilâlinden sonra Avupa'ya yayılan fikirlerle büyük bir münasebeti olduğunu tam mühtaç olduğumuz bir zamanda ve ilk defa memleket içinde söylendiklerini kayd ile kalacağız.»** Şekil olarak hâtalı, muhteva olarak gayrimevsuk. Tanpınar biraz aşağıda şöyle diyor: **«Viyana'da iki sefirliğinde uzun müddet kalması, bilhassa zamanının Prens de Meternich gibi çok dikkate değer bir devlet adamıyla sık sık temas halinde bulunması, Sadık Rıfat Paşa'ya zamanının Avrupa siyâsetini çok yakından öğretmiştir. Denebilir ki Paşa, Viyana kongresinden sonraki siyasetin büyük prensiplerine ve ana ihtiraslarına olduğu kadar zaaf ve kuvvetlerine de vâkıftır.»** Doğru.

SADULLAH PAŞA VE PARİS SERGİSİ

Yıl 1873. Fransa 1871 bozgunundan yeni çıkmıştır. Bitmez tükenmez dertleri, bitmez tükenmez gâileleri var. Ama hürriyetin füsunkâr çehresiyle karşı karşıya gelenler, gerçeğin haşin, abus ve tehdidkâr varlığını düşünebilirler mi? Hürriyet bir vaiddir, bir açıl susam açıl'dır, bir tılsımdır tek kelimeyle.

Paris sergisi Sadullah Paşa'ya sonsuz bir hayranlık ilham eder: uçsuz bucaksız bir saraydır Avrupa, UMRAN'ın sarayı... ve bu âlemi temaşaya gelen şarklılar için bir mektep. **«Şehr-i şehir-i Paris, kemal iklimînin sultanıdır sergiye gelince, bu teşhirgâh-ı imtihan, Fransanın uluvvu kâbına bir bürhandır. İçindeki bedayi-i âsâr, gıpta fermây-ı aktar şöhret şiardır.»**

Coştukça coşar Paşa. Ve bu harikaların görünmeyen hâlikini arar. Bakışları birdenbire hürriyet heykeline takılır. Muammanın anahtarı bulunmuştur artık. Paşa, ilâhî tecelliye mazhar bir derviş vecdiyle haykırır: **«Heykel-i hürriyet...»** Evet, gördüğümüz bu kemalât HÜRRİYET'in eseridir baştanbaşa. Kavimler ve milletler onun sayesinde saâdete erişmiş. Hürriyet olmayınca emniyet olmaz, emniyet olmayınca sa'y olmaz, sa'y olmayınca servet olmaz, servet olmayınca saadet olamaz.

Gâfil olmayalım... burası bir şâheserler meşherinden çok mevzuatın imtihan edildiği bir yer: **«Buradaki âsâr-ı nefise, kanun-u hürriyete tâbi memâlikin mahsul-u terakkiyatıdır.»**

Sadullah Paşa, İçtimai Mukavele'yi okumuş muydu? İhtilâl öncesinden gelen bir ses bu, zincirlerini kırmak isteyen üçüncü sınıfın sesi. **«İnsan hür doğmuş ama her yerde prangalar içindedir,»** diyen bir sınıfın sesi. Osmanlı ülkesinde hiçbir düşünce, hiçbir inanç, hiçbir vicdan susmaya mahkûm edilmemiştir. Hürriyet, müslüman, hristiyan, teb'a-i şâhânenin müşterek mâ'meleki. Yabancılaşmış bir iki aydın, yani batının sevimli birkaç papağanı, hürriyet içinde hürriyet hasreti çekerken, **«bize bağlı olan bir memleketin** (Romanya) **çocuğu olan Panait Strati, dünyanın en hür diyarı Osmanlı ülkesidir, diyordu. Tanrı'ya ve Padişah'a çatmadıktan sonra insan orada her şeyi yapmakta serbesttir.»** (Dündar Taşer'in Büyük Türkiyesi s. 66).

Çağdaş Avrupa'lı, derbeder Strati'nin açık kalpliliğinden de mahrum. Menküb bir sefir-i kebirin şâirane tasvir ve tahassürleri, mûsevi bir müsteşriki yanlış hükümlere sürüklüyor: **«Sadullah bu sözlerle, XIX. asırda Avrupa'yı dolaşan Orta Doğuluların ortak görüşünü» belirtmektedir, Lewis'e göre** (1)

XIX. asırda Orta Doğu diye bir yer var mıydı? XIX. asırda Avrupa'yı dolaşan **«Orta Doğuluları»** kim? Meselâ Paris sergisini 1888 de ziyaret eden Ahmed Mithad da, bu şaşkın hayranlıktan eser olmadığını **«Middle East And The West»** yazarı da pekâlâ bilir. Bilir ama, istisnaları umûmileştirmek fırsatını da kaçırmaz. Bu intelijansiya için «Batının gücü de, başarısı da gizli bir kaynaktan geliyordu: Siyasî hürriyet.» Siyasî hürriyet, Alâeddinin lâmbası'ydı. **«Şimdi, Doğu da bu hürriyet lâmbasıyla terakki denen cini emrine râm edecek, muhteşem ve esrarengiz batının efsanevi hazinelerini elde edebilecektir.»**

Müsteşrik, bu parlak tespitlerden sonra, hürriyeti şöyle tarif ediyor: **«Hürriyet, hükümet tarafından yapılacak kanun-dışı davranışlara karşı vatandaşın korunması, hükümetin kuruluşuna ve yönetimine katılma hakkıdır... Hürriyet, belli bir siyasî teşkilât tarafından korunur ve tatbik edilir. Bu siyasi kuruluşu tatbik edenler, umûmiyetle ona demokrasi derler.»** Lewis'e hatırlatalım: Osmanlı ülkesinde **«hükümet tarafından yapılacak ka-**

Meclisi henüz ikinci devre çalışmalarına başlamamış, hükü-

● *İsmet Paşa, M. Kemal Paşa Çankaya'da bir ayaküstü sohbetinde. Sırtı dönük olan M. Kemal Paşa'dır. (Sebil, arşiv)*

mal Paşa'nın Fethi Bey hakdaki övgülerinin her

nun dışı davranışlara karşı vatandaşı» koruyacak aşılmaz kaleler vardı, şeriat ve örf. **«Hükümetin kuruluşuna ve yönetimine»** katılamayacak tek ferd yoktu. Bir kelimeyle, Avrupanın özlediği gerçek demokrasi ilk- belki de son- defa olarak Devlet-i Aliye'de gerçekleşmişti.

LÛGATLAR'DA HÜRRİYET

Garib değil mi? Binlerce yılı kucaklayan tarihi boyunca hürriyet kelimesinden habersiz yaşamış Türkçe. Dünyanın en hür kavmi, dizgin tanımayan mizacını kelimeleştirmeğe ihtiyaç duymamış. Arapça'da hür, kölenin zıddı. Yani siyasî bir muhtevası yok. Şâir **«Tamâ eden hr: köledir, kanaat eden köle: hür»** diyor. Türkçenin ilk lûgatı (Müntehebât-ı Lûgat-ı Osmaniyye 1853) için de, hür: köle ve câriye olmayandır. Liberté karşılığı olarak Hürriyet'e ilk defa Ruphy'nin Fransızca Arapça lûgatçesinde raslıyoruz (1802). Sonra Blanchi'de: (1836). Hançerî, Liberté-Civil'i ruhsat-ı şer'riye; Liberté-politique'i ruhsat-ı mülkiye diye çeviriyor (1841). Ruphy, ihtilâl yapmış bir ülkenin vatand şı. Blanchi de öyle. Hançerî, Eflâk voyvodası; kamusunu çar'a ithaf eden bir Fener'linin liberte'yi ruhsat diye karşılaması tabii değil mi? Unutulmasın ki; liberté'nin batı dillerindeki ilk mânâsı da ruhs t.

Bir kelimeyle Fransız ihtilâlinden sonra âşinası olduğumuz liberté kelimesini önce Farsçadan bir kelime uydurarak karşılamışız: Serbestî. Serbestî, başı bağlılık demek. Sonra siyasî bir mefhumdan çok hukukî bir durum ifade eden hürriyetin mânâsını zorlamışız. Nihayet doğu türkçesinden bir lâfız iktibas edilmiş: özgür. Özgürün kullanıldığı ülkedeki mânâsı: köle. (Prof. Abdülkadir İn n)

Hürriyet âşıklarımızın özlediği **«çağdaş uygarlık düzeyi»** ni kullandıkları kelime de büyük bir belâgatle ifşa etmiyor mu?

---

(1) Bu Orta - Doğu'lulardan ilki bir Mısırlıdır. Lewis'i dinleyelim: «1820 — 1830 yıllarında genç müslümanlar Avrupa'ya gelmeğe başladılar. Aydınlanan batının gücü nereden geliyor? Öğrenmek istiyorlardı. O zaman Avrupa'da liberalizmi metheden, idealleştiren ve iş adamlarının gayelerini yücelten insanlar eksik değildi. Ama yabancı bir ziyaretçi için batının en fevkalade, en kendine mahsus tarafı meşruti ve temsili hükümetti. Bir çokları aranan tılsımın bu olduğuna inandılar.

Parlementer hükümetin meziyetlerini öven Orta doğululardan biri Mısırlı Esher medresesinden şeyh Rıfaa al Tahtavi idi. (1801 — 1873) 1826 da -henüz yirmibeş yaşındayken- Paris'e giden Mısır talebe heyetine refakat etmişti. 1831'e kadar orada kaldı. Kendisi talebe değildi, onların imamıydı ama talebelerden daha çok şeyler öğrenmişti. Fransada gördüklerini anlatan kitabı, Arapça olarak 1834 de yayınlandı. Kitapta parlementer rejimin bir tasvirini buluruz. Bu idare tarzının gayesi, devleti kanunlarla sağlamlaştırmak, teb'aları istibdata karşı korumak, daha doğrusu tebalara kendi kendilerini korumak imkânını sağlamaktır. Şeyh Rıfaa 1830 ihtilâline şahid olmuştu. Kralın anayasayı ihlâl etmek, meşrutiyetin temin ettiği hürriyeti tehdid etmek teşebbüsünde bulunduğu için devrildiğini söyler. Basına çok önem verir. Gazete, hem kötü idareye karşı bir koruyucu, hem de bilgi ve fikirleri de yayma vasıtasıdır, ona göre. Kitapta Fransız anayasasının tam ve şerhli bir tercümesi de var. Şeyh Rıfaa liberal bir ihtilâlci değildi. Mehmed Ali'nin ve onun haleflerinin memuruydu. Onlara yıllarca hizmet etti. Mısıra döndükten sonra siyasi vaazları daha çok ihtiyatlı ve muhafazakârdı. Hükümdar idare etmeli, saltanat sürmeli ama kuvvetini akıllıca ve adilâ e kullanmalı, kanuna ve teb'asının haklarına hürmet etmeliydi. İhtilâlciden ziyade aydın despotlara yakın bir davranıştı bu. Hükümdara âdilâne idare etmesini tavsiye eden öğütlere, İslâm siyasi eserlerinde sık sık raslanır. Eserde yeni olan şey, bu adâletin teb'a için bir âtıfet değil bir hak olduğu ve bu hakkı korumak için bir nevi teşkilât kurulabileceği idi.»

Tahtavi'yi pek az tamıyoruz. Enver Abd-el Mâlik, ona ayırdığı hal tercümesini şu satırlarla bitiriyor: «Tahtavi ile Mısır'da ve bütün Arab dünyasında orta çağ sona eriyor, yeni bir çağ başlıyordu. Mütlileşme safhasının hedefi olan medeniyet çağı; bu hareket millî kadroların ve müesseselerin tenkidine dayanan ilerici düşüncenin eseri olacaktır.»

SEBİL ADLİYE'DE

«Kemalist İnkılâb'ın Anatomisi» isimli tefrikadan dolayı gazetemiz sahib ve başyazarı Kadir Mısıroğlu aleyhine İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 976/256 esas sayılı davanın ilk celsesi icra edildi. Başyazarımızın mâhud 163. madde ile 5816 sayılı «Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun» a istinaden 12 yıl hapsinin istendiği ve suç ihtiva ettiği iddia edilen tefrikanın yer aldığı gazetemizin, birden 25. sayıya kadar toplatılmasının talep edildiği bu davaya 22 Eylül Çarşamba günü saat 10.30'da başlandı. Başyazarımız vaki rahatsızlığından dolayı hazır bulunamadığı bu celseye avukatı rapor ibraz ederek murafaanın talikini talep etti.

Avukat Abdullah Mazhar Baytaz'ın talebini mahkeme heyeti kabul ederek davayı 19 Kasım 1976 Cuma günü saat 10'a talik etti.

● CHP İLE HESAPLAŞMA

Malûm olduğu üzere, gazetemizin 8. sayısında neşredilen kapak kompozisyonu ve tahlil yazısından dolayı CHP Umumi Merkezince aleyhimize Ankara 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde 250 bin liralık manevi tazminat davası açılmış ve mahkeme bilirkişi tetkikatı yapılması hususundaki talebimizi kabul etmeyerek 30 bin liraya hükmetmişti. Karar, avukatımız Güven Kurtul tarafından zamanında temyiz edilmiş olmasına rağmen CHP Umumi Merkezi temyiz neticesini beklemeksizin gazetemizi icraya verdi. Henüz kat'i neticeye iktiram etmeden CHP'lilerce cebri icra yoluna başvurulması üzerine sair masraflarıyla birlikte 37 bin 85 lira 50 kuruş tarafımızdan nakten ve tamamen yatırıldı.

● DR LÜTFÜ BEYİN DAVASI

Diğer taraftan Diyanet İşleri eski Reisi Dr. Lütfi Doğan'ın, gazetemizin 20. sayısında yazarlarımızdan Ahmed Selâmi tarafından hakkında yazılmış olan yazıda mevkii ve memuriyeti dolayısıyla kendisine hakaret edildiği iddiasıyla Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na müracaatta bulunduğu ve bu şikâyet üzerine gazetemizin mes'ul Yazı İşleri Müdürü sıfatıyla Kadir Mısıroğlu ve Ahmed Selâmi hakkında takibata geçildiğini evvelce bildirmiştik. Dr. Lütfi Doğan'ın bu müracaatı üzerine İstanbul Basın Savcılığı'na celbedilen yazarlarımız haklarındaki iddiayı reddederek mumaileyhe hakaret kastı taşımadıklarını sadece vakıaları afaki (objektif) bir surette dile getirdiklerini söylemişlerdir.

976/2929 sayılı hazırlık dosya numarası ile yürütülen tahkikat evrakı İstanbul Basın Savcılığından alınan ifadelerle birlikte Ankara C. Savcılığına gönderildiği öğrenildi.

Şimdi bu savcının, dava açmakla takipsizlik kararı vermek arasında da hangi yolu tercih edeceği merakla bekleniyor

ÇOCUKLARINI ZARARLI YAYINLARDAN KORUMAK İSTEYEN BABA ve ANNELERE müjde!..

ÇOCUKLARINIZA VEREBİLECEĞİNİZ EN GÜZEL HEDİYE

Ciltli, ofset, kuşe gömlekli, 16-20 forma, Beheri 15 TL

SEBİL YAYINIDIR

KİTAP LİSTESİ

1-PERİLİ KÖŞK(Cüneyt Emiroğlu)
2-DEDE KORKUT MASALLARI (C.Emiroğlu)
3-AND (Ömer Seyfettin)
4-Fatih FATİH'İN ÇOCUKLUĞU (Vecdi Bürün)
5-POLİYANNA (Elenor H. Porter)
6-GÖKBAYRAK I (Leon Kabun)
7-GÖKBAYRAK II (Leon Kahuk Kahus
8-KANLI DÜĞÜN (Kadir Mısıroğlu)
9-GÖKBAYRAK III (Leon Kahun)
10-KANİJE (Namık Kemal)
11-UZUNCA SEVİNDİK (Kadir Mısıroğlu)
12-DİYET (Ömer Seyfettin)
13.KÜÇÜK AKINCI (Vecdi Bürün)
14-DON KİŞOT (Servantes)
15-GENÇ OSMAN (Vecdi Bürün)
16-DÖRDÜNCÜ MURAD (Vecdi Bürün)
17-FEZA KORSANLARI (John Wilde
18-ÖKSÜZ TURGUT (F.A. Hilmi)
19-ALTIN ŞEHİR (Ter. Sabri Akdeniz)
20-KIRIK KILIÇ (Kadir Mısıroğlu)

Sebil Yayınevi
Ankara Ankara Cad. Vilayet Han No:206 P. K:808 İstanbul Tel:26 36 96

HAFTANIN İÇİNDEN

Serbest dolaşım AET'nin silâhı oldu

Ortaklar adına Alman tehdidi!

Federal Almanya'nın, Avrupadaki Türk İşçileri'nin «serbest dolaşım» olarak ifadelendirilen, istedikleri ülkeye rahatça gidip iş bulabilme imkânını mer'iyete koymayacağını bir kere daha açıklaması, Ankara'da Ortak Pazar'ın Alman ağzıyla tehdidini tekrarlaması olarak değerlendirilmiştir.

Bonn Hükûmeti'nin Hariciye Bakanı Gennşer'in «serbest dolaşım»ı kabul etmeyeceklerini Ortak Pazar Ülkeleri'nin Konsey toplantısında ifade etmesi de meselenin gerisinde Ortak Pazar'ın bulunduğunu teyid etmiştir.

Ortaklar, suret-i kati'yede Türkiye'ye taviz verilmemesini istemekte ve Teşkilât ile, Türkiye arasındaki «sürtüşme» nin zamana bırakılmasını, böylece Türkiye'ye iktisadi ve manevi baskıya devam edilmesini tasarlamaktadır. Bilhassa bu teklifi Fransa yapmaktadır. Fransa gibi Hollanda'nın da bütün arzusu Ege'de ve Kıbrıs'ta ihtilâfa düşen Türkiye ve Yunanistan karşısında Atina'dan yana ağırlık koyabilmektir.

Ancak, Ortak Pazar'ın tavrı Türkiye tarafından dikkatle takip ediliyor. Ankara'daki hükûmet, içerideki kargaşa yüzünden ikinci plâna itelenen dış münasebetlerde bilhassa iki mevzu üzerinde hassas davranıyor. Bunlardan ilki, Hariciye Vekili Çağlayangil'in Amerika seyahati, ikincisi Almanya'nın Ortak Pazar hesabına Türkiye'ye karşı takındığı menfi tavır.

Ne var ki, hükûmeti meydana getiren koalisyonun kanadları arasındaki su yüzüne çıkmamış ihtilâf, Ankara'nın dikkatli takibini «kesin vaziyet alma» noktasına götüremiyor. Demirel'in, Ortak Pazar mevzuunu seçimler sonrasına kadar «sürtünmeye» bırakmak arzusu, Ortakların takdiği ile aynileşiyor. Ortakların kanaati de seçimlere kadar Türkiye'yi hem baskı altında tutmak ve hem de seçim sonrası Ankara'ya gelecek hükûmetle pazarlığa girişmek.

Böylece Demirel de, AET de aynı takdiği tatbik ediyor. Buna mukabil koalisyonun diğer büyük kanadı MSP ise, Ortak Pazar'ın Türkiye'yi kâfi derecede zarara soktuğu ve takip ettiği siyaset ile milli gururu rencide ettiği kanaatinde. Onun için de meselenin kısa yoldan halledilmesi fikrinde..

Hakikaten sağduyu sahibi çevreler, artık Ortak Pazar'ın çekilmez hale geldiğinde hemfikir. Onlara göre, Türkiye'nin Alman tehdidine de kulak asmaması gerekiyor. Çünki, Almanlar serbest dolaşım'a izin vermedikleri takdirde, 500 bine yaklaşan Türk İşçi ordusu ile yeni iş anlaşmazlıklarına düşecek. Ortak Pazarcılar hesabına Almanya'nın tehdit savurması da boşuna. Çünki, iki ülke arasında 500 bine yaklaşan bir işçi ordusu olduğu müddet zarfında tarafların atacakları yanlış bir adımın her iki tarafı da büyük zararlara sokacağını söylüyorlar.

● *Çin Komünist Partisi'nin sağcı kanadının reisi Ping...* *(Sebil, arşiv)*

Çin kazanı

Mao'nun dul karısı ve âşığı, ÇKP'nin sağcıları ile iktidar kavgası yapıyor

Önce 1976 Ocağında Çu En Lai'nin ölmesi, arkasından Mao Çe Tung'un çekip gitmesi ile üçlü «sacayağı» üstünde duran Çin kazanı'nın tehlikede olduğu belirtilmektedir. Tepeden inmeci ve yapılan her muameleyi «halk adına» ilân etmekte mahâretli, ancak halkın suret-i kat'iyede fikrini almağa lüzûm hissetmeyen Çin komünizmi, dayandığı Komünist Partisi'nin müessir guruplarının çekişmeleri ile başbaşa kaldı.

Mao'nun ölümünden evvel de birbirleriyle sürtüşen bu guruplar şimdi daha sert şekilde taarruza geçmek için hasımlarının tavrını takip ediyor. Komünist Partisi'nin «solcuları» «sağcıları» ve «telifcileri» olarak adlandırılan guruplardan solcuların reisliğini Mao'nun sonuncu karısı Çiang - Çing yapıyor. Çing'in yardımcısı da öteden beri gayrı meşru yaşadığı söylenen genç bir sendikacı: Vang-Hung-Ven. Ven ile Çing'in müşterek idaresindeki komünist Parti'nin solcu gurubunun diğer adı: «Şanghay Gurubu.» Şanghay Gurubunun fikirleri şöyle hülâsa ediliyor:

«Çin Komünist Partisi birtakım revizyonistlerin (komünizmi sulandıranların) hakimiyeti altına girmiştir. Bu Mao'nun ihtiyarlamasından faydalanılarak yapılmıştır. Amerika ile yakınlaşmalar, NATO ile adeta ittifak kurma Mao'ya rağmen olmuştur. Mao bundan 10 yıl önceki Mao olsaydı, bunların hiçbirisine imkân bırakmazdı. Çu En Lay'ın ihanetleri Çin'i, Sovyetler ve diğer komünist ülkelerle düşman yapmış ve kapitalistlerle dostluğa iteklemiştir...»

Mao'nun karısı ile dostu idaresindeki Şanghaycıların görüşü karşısında yer alan ve onların «revizyonist» suçlamasına muhatab ÇKP'nin «sağcı gurubu» ise, Teng Hisao Ping idaresinde. Bu gurubun diğer adı da «Pekin Gurubu.» Ping ve «Pekin'ciler» şu anda Çin'deki gurupların tesiri en fazla olanı. Hem de iktidardan bir bakıma uzaklaştırılmış olmalarına rağmen. Çünkü, «kadrolar» onların ellerinde. Yoksa Ping, geçtiğimiz ocak ayında Çu'nun ölümü ile Başbakanlığa getirilmesi beklenirken ansızın sürgüne gönderilmişti. Ama Ping sürgünde dahi gurubunu idare etmektedir.

Pekin Gurubu, bugün dünyadaki bütün Maocuların takib ettikleri siyasetin sahibidir. Bunlara göre, «en büyük düşman, en büyük emperyalist Moskova'dır» Nitekim bu kanaat Çin'e o kadar hakim olmuştur ki, Mao'nun ölümü vesilesiyle Moskova ve ona bağlı uydu komünist başkentlerden gelen «başsağlığı telgrafları» Pekin tarafından geri çevrilmiştir.

Nihayet Çin kazanı'nın oturduğu saçayağının üçüncüsü «Telifciler» olarak adlandırılıyor. Bunlar, dışpolitikada Şanghaycıları, ordunun idarede müessir olması mevzuunda da Pekincileri tasvip ediyorlar. Nitekim, gurubun başını çeken Pekin askeri bölge komutanı Çen Hsi Lien. Lien bir nev'i, askerlerin sözcüsü vaziyetinde. Fakat guruplar arasında kuvveti iktidara ele geçirmeye yetmeyecek olanı da telifciler. Onlara, Şanghay ve Pekinciler tarafından «yüzen - kayan kuvvet» nazarı ile bakılıyor.

Ayrıca, Çin'deki iktisadi hayatın gidişatından memnun olmayan, yenilerin kendilerini dinlemediklerini söyleyen «eski komünistler» var. Fakat bunların sızlanışlarına homurtularına kıymet veren yok. Yeni komünistler bildiklerini okuyorlar. Mao'nun karısı genç, dostu sendikacı genç, onların hasmı Ping genç.. Ve mücadele onların arasında, eski kocamış komünistlere aldırmıyorlar. O kadar ki, Mao'nun ölümünden evvel başlattıkları mücadele ile, Mao'ya bile aldırmadıklarını göstermişlerdi.

Çin kazanı kaynıyor.. Saçayağı ise, kaynayan kazana kaynamaktan da öte belki de «devrilmek» akibeti hazırlıyor.

Hıristiyan patronlar papazlara akıl danıştı

Ekseriyeti Avrupalı bankerlerden meydana gelen ve işlerinde kilise temsilcilerinin de bulunduğu Beynelmilel Hristiyan Müteşebbisler Birliği (UNİAPAC) İsviçreli sanayici Romuald, Burkand'ın başkanlığında Zürih Üniversitesinde toplanarak yeni kongrelerini yaptı. Bu kongre her dört senede bir yapılmaktadır ve bundan önceki de 1972'de Buenos Aires'de yapılmıştı.

Kongrede Hıristiyan Senegal Planlama Bakanı ve Belçika başbakanı Leo Tindemans bir konuşma yaparak gelecek milletlerarası iktisadi nizamdan bahsettiler. Daha sonra Projet mecmuasının idarecisi papaz hilippe Laurent, birçok Hristiyan din adamı, reformcu kiliseler dünya federasyonu üyeleri, Brezilyalı ve Uruguaylı papazlar, İngiliz papazların katıldığı bir toplantı tertip edildi. İngiliz papaz Kay, yaptığı konuşmada kilisenin kapitalizmin savunuculuğunu yaparak yalan söylediğini ifade etti. Ayrıca Dünyadaki toplantıda papazların birbirlerinin fikirlerine karşı çıktığı ve birbirlerine çattığı dikkati çekti.

Yüksek seviyeli devlet ricalinin de hazır bulunmasına rağmen papazların ayrıca yaptıkları toplantıda birbirlerini ağır dille itham etmeleri, iş adamlarının keyfini kaçırdı.

Gazetecilere beyanat veren patronlardan birisi bu vaziyete temasla şöyle dedi:

«Muhterem pederlerin yok yere birbirlerini itham etmeleri doğru bir hareket olmasa gerektir. Dünya iktisadi hayatına yeni bir nizam getirmek için yaptığımız şu toplantıda şüphesiz bizden önce onların söyleyecekleri olacaktı. Bunu tabii karşılıyoruz. Ve aslında onların bize yol göstermelerini istiyoruz. Fakat, maalesef onlar henüz kendi aralarında ittifak sağlayabilmiş değiller. Yanılıyor muyum bilmem ama, görebildiğim ve anlayabildiğim kadarıyla Kilise'nin iktisadi bir anlayışı yok. Pederlerden bazılarının kollektivist diğer bazılarının kapitalist fikirler ileri sürmeleri de bunu ortaya koyuyor. Toplandık ama, havanda su döğdük. Bizim için seyahat oldu, hepsi o kadar!..»

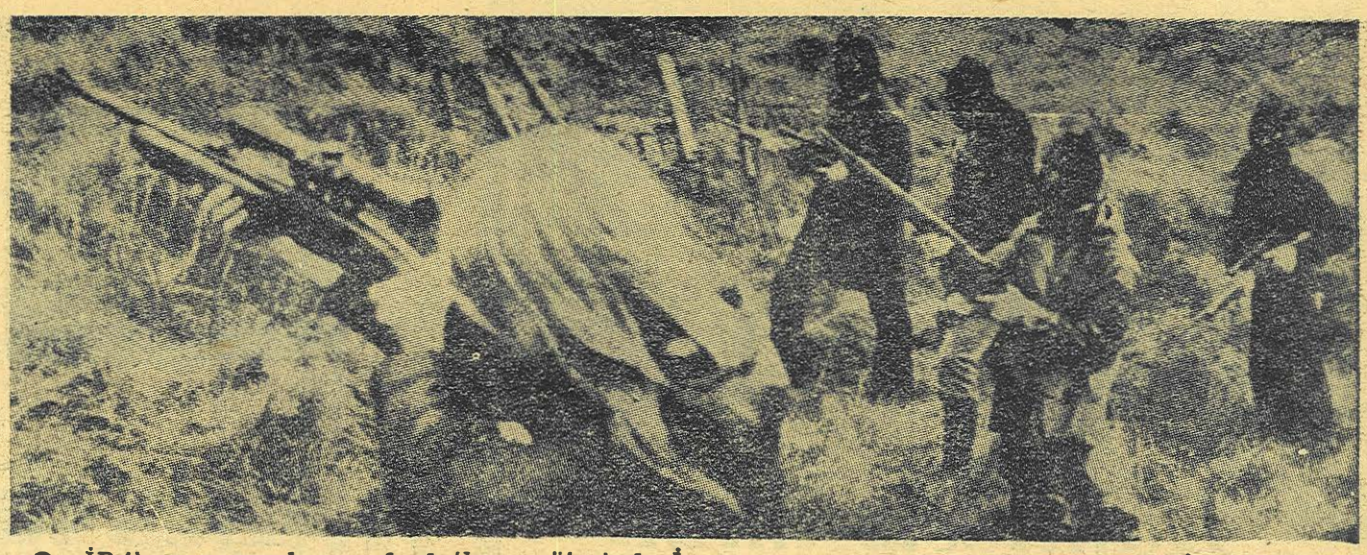

● *İRA'nın mayınlanan hudutların ötesinde İngiliz kanı içmek için talim ettirdiği İrlanda gençleri...* *(Sebil, arşiv)*

İngilizlere sıkıştıkları adada huzur yok

İrlanda Kraliçe'nin yavrularını yiyor!..

Hafta içerisinde terzisi tarafından, evinde şalvar giydiği» açıklanan İngiliz Kraliçesi II. Elizabeth ve Londra Hükümeti, yeniden hız kazanan İrlanda meselesine «çare» arıyorlar. Fakat, senelerden beri devam eden kanlı ve sinsi iç harb, İngiliz'in İrlanda'dan çıkmasından başka hiçbir çare tanımıyor. Katolik İrlanda'da çoluk çocuk, işçi - köylü, kadın - erkek, genç - ihtiyar tek şey söylüyor:

— Protestan İngiliz, yurdumuzdan çık!

Bu arada İngilizlerden yana olan İrlandalıları da istemiyorlar. Onlara ayrıca hınçları var. Çünkü, onları, İngilizleri zamanında davet edip, ilkeye oturtan hainler» olarak görüyorlar.

Katolik İrlanda, Kraliçe'nin askerlerine karşı devam ettirdiği mücadeleyi, göğüs göğüse değil, tedhiş ve sabotaj yoluyla sinsice tatbik ediyor.

Geçtiğimiz günlerde Belfast bu türlü sabotajların artık sayısı tesbit edilemeyen yüzlercesinden birisini daha yaşadı. Gece klubünde patlayan bomba beraberinde danseden İngiliz askerlerinden birkaçını da berhava etti.

Katolikler, senelerdir içinde bulundukları harbin kaidelerini artık en profesyonel gerillalardan daha iyi biliyorlar.

Onlara dünyadaki katoliklerle bazı komünist ülkeler ve Libya yardım ediyor. Ellerindeki silâh ar, Çin, Rus, Arap yapısı. İtalyan ve İspanyol yapısı silâhları da bol bol bulmak mümkün. Amerika'dan da silâh gemileri geliyor. Ancak, ABD hükümeti ile anlaşan Londra, bu gemiler İrlanda kıyılarına varmadan çevirmeyi başarıyor. Fakat, bütün tedbirler boşuna.. Kraliçe'nin ufalan İmparatorluğunun sıkıştığı ada üstünde dahi mevcudiyeti tehlikede.. Az da olsa bir kısmını İrlanda kendi bayrağı altında görmek istiyor. Esasen Kuzey İrlanda'da bugün İngiliz Bayrağı bazı askeri bölgelerde sallanıyor. Buna mukabil İRA'nın adı duvar duvar bütün sokaklarda yazılı. Ayrıca İRA kendi bölgesini fiilen ayırmış vaziyette. Hudut mayınlarla «geçilmez ve dönülmez» hale getirilmiş. Mayınların ötesindeki topraklarda, sık ormanlarda, katolik fedailer, talim yapıyorlar.

az/öz

● *5 kuruş, 10 kuruş derken 25 kuruşlar da darphane tarafından para sayılmaz oldu. Tanesi 27 kuruşa maloluyor diye 25 kuruşluk yapımını durdurdu.*

● Fransız Miraj harb uçakları fabrikası Dassault firmasının eski ajanlarından birisi yaptığı açıklamada, patronlarının Lübnan'da içharbi çıkarabilmek için 7 milyon frank (30 milyon lira) harcadığını söyledi. Ajan paranın büyük kısmını bizzat kendisinin kullandığını ve Lübnan hıristiyanlarına bol miktarda silâh kaçırdığını da sözlerine ilâve etti.

● *TRT'nin Ramazan boyunca yaptığı televizyon ve radyo yayınları umumiyetle takdir topladı. Ne var ki, daha güzel ve mükemmel olabilecek programların alelacele hazırlandıkları gözden kaçmadı. Hele Ramazan ortasında bir yabancı film ile açıkça yahudi propagandası yapılması, TRT'de Karataş idaresinin hâlâ dizginleri eline geçiremediğine işaret sayıldı.*

● Almanya'da 3 Ekimde seçimler yapılacak. Seçimler yaklaşırken partiler arasındaki kavga da hızlandı. 42 milyon Alman'ın yine Hıristiyan ve Sosyal Demokrat partilerinden birisini tercih edecek. Almanya'da halen Hıristiyan Demokratlar'ın % 48, Sosyal Demokratların ise % 42 nisbetinde reyi var.

● *Üniversite Giriş İmtihanlarını idare eden Prof. Altan Günalp bir gazeteye verdi i beyanatta, Herkes istediği yere girerse 90 bin aç doktor, 40 bin işsiz mühendis çıkar ortaya» dedi ve halihazır sistemin müdafaasını yaptı. Diğer taraftan bu sene de 150 bine yakın talebenin Üniversite kapısından döndüğü ileri sürüldü.*

● NATO manevralarına katılan iki İngiliz harb gemisi çarpıştı. Kazada 12 kişi öldü. Ayrıca gemilerden birisi battı. Diğer taraftan NATO tatbikatına katılan bir Norveç askeri ABD'ye aid 3 Fantom uçağını yakmak istedi, muvaffak olamayınca intihar etti.

● *Ege'de havaların sert geçmesi üzerine sismik araştırmalarda bulunan Hora gemisinin çalışma programı aksadı. Gemi zaman zaman vazifesini bırakıp dönmek mecburiyetinde kaldı.*

• TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Hamlesiz imân

Kâinatta varlıklar **«hareket»** unsuru ile varlıklarını devam ettirirler. En küçük zerreler ve atomlar'dan, en büyük gök âlemlerine kadar **«hareket»** unsurunun varlık âlemindeki müstesnâ yerini ibretle görüyoruz. Kâinatta gâyesiz tek zerrenin olamıyacağını bildiğimize göre, bu **«hareket»** lerin kâinatın varlık gâyesine uygun bir plân ve bir ilâhî irâde emrinde vukua geldiğine hükmedebiliriz.

İnsan ve cemiyetler için **«hareket»** ana unsur olmuştur. Bu hareketlerin bir inanç, fikir, düşünce sistemi ile, ulvî bir hedefe müteveccih olmaları hâlinde «hareket» alelâde bir **«hareket»** olmaktan çıkar, bir dâvâ'nın hamlesi şekline bürünür. Bir dâvânın, bir mefkûrenin, bir fikrin kendi silinmez damgasını eşyâ ve hâdiselere vurabilmesi için, katıksız bir **«İmân»** şarttır. İnsan, bir ulvî dâvâya, bir mefkûre ve fikre inanmadan, o fikri, o mefkûreyi ve dâvâyı bayrak gibi başının üstünde taşıyıp eşyâ ve hâdiselerin ortasına dikemez. **«İmân»** şüphesiz ki, gerek şarttır. Ama yeter şart değildir. **«İman»** ın varlık âlemine zuhuru **«aksiyon=hamle»** ile mümkündür. Bu fikrimizi bir teşbihle belirteceğiz: Gâye, bir ülkenin doğusundan batısına kadar her köy ve kente elektrik enerjisi üretecek bir barajlar sistemi kurmaksa her baraj arkasında muazzam su birikimlerinin teşekkülü gerekli fakat yeterli değildir. Baraj sedleri arkasında biriken suları, **«İmân»** a benzetebiliriz. Bu imânın eşyâ ve hâdiseler üzerindeki izlerini görmek ve yaşamak istiyorsak bu **«İmân»** ı bir harekete bağlamak bir enerjiye inkılâp ettirmek mecburiyetindeyiz.

Biriken sular nasıl, baraj tünellerinden türbinlere düşürülüp, türbin kanatlarının dönmesi ile elektrik jeneratöründen bir enerji hâline geliyorsa, imân da hayatın binbir mes'elesi içinden âhirete müteveccih bir «aksiyon=hamle» ile insan'a yaşamanın özünü v cevherini gösterir. İnsan imân ile, insanlığının gâyesine ermiştir. Aksiyon ile bu gâyesini kâinata nakşeder. Bütün semâvi dinlerde imânın ibâdet ile takviye edilmesindeki sırrı anlıyor musunuz? İmân, insanın iç dünyası, kalb, gönül, ruh, fikir, düşünce, duygu, kanaat dünyası ile alâkalı «Sübjektif=enfüsî» bir cevherdir. Bu iç dünya, ibâdetlerle dışa açılır. Dil, kelime-i tevhidi söyler. beden namaz'a durur, iç beden oruçla yıkanır, hac yollarına düşmüş müslüman, lisân-ı hâliyle imânını izhâr ediyor. Zekât, malların ve paraların bir «imân» emrinde sarfedilmesi değil midir? İbâdetler imân'ın «Objektif=âfâkî» şekle bürünmesidir.

Hamlesiz, fiilsiz, aksiyonsuz imân, kendinden elektrik enerjileri üretilemeyen, birikmiş bir sudur. Bir kıymettir, bir cevherdir, bir potansiyeldir. Ama iş değildir, enerji değildir.

Bugün bütün müslümanların ilk ve elzem vazifeleri, bir yandan binbir küfür, inkâr ve şirk tasallutu altında şüphelerden kurtulup kâmil bir imân'da karar kılarken, vakit geçirmeden elbirliği ile bu imânlarını aksiyonlara çevirecek enerjik davranışlara geçmektir.

• TESBİT

Sadık Özarslan

Muallâktakiler

Bazıları muallâkta... Yerlerini bir türlü tesbît ve tâyîn edemiyorlar. Nerede duracaklarını bilemeyen bu insanlar durmadan bocalıyorlar. **«Orası mı? Burası mı?»** şeklinde düşünüp kendilerine yer arıyorlar...

Bir geçiş devresinin yalpalamaları ve a'razları bunlar. Arızalar bundan, raya oturamayış bundan... Asırların getirdiği yabancılaştırma gayretlerinin neticeleri ve meyvaları bütün bunlar... Günümüz insanı ölçü'yü kaybetmiş; birçokları ölçüsüzlüğü seçmiştir. İşin içine ölçüsüzlük girince bocalamalar da görülecek ve fakat bir gün sular durulup gerçekler iyice anlaşılınca Hakk da, Hakikat ta bilinecektir.

Ortada bazıları... Nereye gideceklerini, hangi dala konacaklarını bilemiyorlar... Hakikat'i bulamıyorlar. Çünkü ölçü; Hakk değil... İnsanların hareketlerine, tavırlarına göre karar veriliyor. **«Hacı, hoca da böyle yapıyor.»** deniliyor. Halbuki Hakk başka, halk başkadır... Hakk yanılmaz; halk yanılabilir. Ortada kalmamak, halka aldanmamak için mutlaka Hakk'ı bulmak, O'nda karar kılmak şart.

Ölçüsü sağlam olanların ortada kalması mümkün değil. Mes'ele ölçüde... Bütün mes'ele ölçüyü güzelce tesbitte. Allah'a hamd ü senâlar olsun ki; bizim hayatımız ölçülü... Ölçüsüzlüğün ıztırabını çekmiyoruz. Ölçümüz; Hakk... Şâirin dediği gibi: **«Ne büyük şey kul için Hakk'ı tutup kaldırmak.»** Aslına bakılırsa bugün ortada kalmak pek ayıp... Zira herşey belli. Hakk da belli, bâtıl da... İnsanları; iyi ve kötü diye... dâvâları da Hakk ve bâtıl adiyle iki grupta mütalâa etmek ve öylece değerlendirmek gerek. İşte bunu anlayınca, bu şuura varınca halledilemeyen nice mes'eleler halledilir; lügâzların sırrı birer birer çözülür.

Muallâkta kalan, âdeta orta malı olan bazılarını görüyor ve onlar nâmına üzülüyoruz. Akıl var, mantık var... Allah irâde vermiş, fikir vermiş... Bunları çalıştırıp bunlara hâkim olarak doğruyu bulmak varken ve bu da mümkünken halâ bocalamak, halâ nereye gideceğini kestirememek ne büyük felâket!.. **«Akıl için yol birdir.»** Hakk da birdir. Tek yol tanıyan aklın Tek olan Hakk'ı bulamaması asıl sıkıntı kaynağıdır vesselâm...

Öyleleri var ki aldıkları terbiye icâbı, gördükleri eğitim ve öğretim icâbı dâima Hakk üzere bulunmaları gerek. Diyelim ki birçokları yetişme ve yetiştirilme tarzı gereği Haikkat'e vâsıl olamıyorlar... Amma gerçeği bilmesi ve bularak O'nu yaşaması lâzım gelenlere ne demeli? Hakk'ı bildiği hâlde göre göre Hakkı ketmedip haksızlık yapmanın adına acaba ne demeli?

Hiç yalpalamaya lüzum yok... Hiç yer aramaya lüzum yok. Yerimiz belli, mekânımız belli bizim... **«Allah dünyada mekândan, âhirette imandan ayırmasın...»** Cenab-ı Hakk; kimseleri yanıltmasın. Hakk nerede ise biz oradayız Hakk'ın, Hakikatin olmadığı yerde bizim işimiz ne? Biz, şahısçı değiliz, ütopyacı değiliz. Biz, Hakikatçiyiz... Herşey Hakk içindir, diyenleriz biz. O hâlde evvelâ Hakk'ı bulalım; Hakk üzre yerimizi alalım.

ALMANYA İNTİBALARIM

Kadir Mısıroğlu

17

Sultan Hamid-i Sani zamanında Berlin'de yaptırılmış olan...

Şehidlik'deki Konferans

Sadece Berlin'deki konferansım salon yerine «Şehidlik» denilen âdeta sahra gibi bir yerde oldu. Burası Sultan Abdülhamid devrinde resmen satın alınarak İslâm mezarlığı hâline getirilmiş geniş bir sahaydı. İçinde güzel bir câmi ve meşrutası va dır. Buranın teessüsünün son derecede câlib-i dikkat olan hikâyesini şöyle anlattılar:

Sultan Abdülhamid devrinde Türkistan'da Ruslar'a baş kaldıran bir Türkmen grubu silâh ihtiyaçlarını karşılamak üzere Almanya'ya gizlice iki mücâhid göndermiş. Bunlar, silâh alacakları için yanlarında büyük ölçüde altın taşıyorlarmış. Berlin'e gelip yerleştikten sonra araştı ma yapmışlar. Bu araştırma sonunda istedikle i silâhları alabilecekleri bir yahudi fabrikatörü bulmuşlar ve onunla temasa geçmişler. Yahudi fabrikatörünün o zaman şimdi Berlin Türk Şehidliği olan sâhada mükellef bir köşkü varmış. Bu Türkmenler'i evine dâvet ederek misafir olarak alakoymuş. Fakat paralarına tamahen onları feci bir sürette katlettirip evinin bodrumuna gömdürmüş. Aradan bir hayli zaman geçtikten sonra bazı tesadüflerin yardımıyla bu hâdise gün yüzüne çıkmış. Sultan Abdülhamid Hân bunu mes'ele yaparak Almanlar'dan bazı tavizler koparmış. Bu cümleden olarak bu arazi satın alınarak yahudinin menhus cinâyeti işlediği köşk yıktırılmış ve yerine «İslâm Şehidliği» yaptırılmış içine bir de câmi inşa ettirilmiş.

Bu sâha o zaman yetmiş dönüm kadarmış. Hâlihazırda yarısı Almanlar tarafından gasbedilmiş bulunmaktadır. Burada İttihadçıların meşhur Sadrazamı Berlin'de ermenilerin sûikasdine kurban giden Talât Paşa'dan tutunuz da o civarda vefat eden pek çok müslümanın mezarı mevcuttur. Talât Paşa'nın kemikleri bilâhare Türkiye'ye getirilmişse de oradaki yeri el'an muhafaza edilmektedir.

Berlin'deki müslümıan işçilerimizin gayyur elebaşılarından Çaykaralı Mehmed Demirci, burasını İslâmi faaliyetlere müsâid bir hâle getirmiş olduğundan konferansımızın herhangi bir salon yerine burada yapılması kararlaştırılmış. Ben önce tereddüd etmiştim. Fakat hakikaten güzel oldu. Son derecede berrak bir havada etrafı mezarlarla dolu bir câminin üstü açık ön kısmında konuştum. Bu, salonların sıcak ve sıkıcı havasında konuşmaktan çok daha hayırlı oldu.

Berlin'de yahudi nüfuz ve iktidarının her yerdekinden daha fazla olduğu anlaşılıyordu. Gerçekten konferans için müsaade istenildiğinde, selâhiyetliler, yahudilerin aleyhinde konuşulmaması şartım yarı rica yarı tehdid sûretinde ortaya koymuşlarmış.

Bu vesile ile şunu da ifâde edelim ki, Berlin Şehidliği'ndeki câmide tâ Sultan Abdülhamid zamanında imamlık yapan Mehmed Şükrü Efendi meğer üstad derecesinde bir mason değil miymiş. Burasını temizlerken üstadlık sertifikasını bulmuşlar.

● *Mısıroğlu'nun Berlin'de konferans verdiği yer: Türk şehidliği'nde kabir uçlarına ilişen işçilerimiz Mısıroğlu'nu dinliyor* *(Sebil, arşiv)*

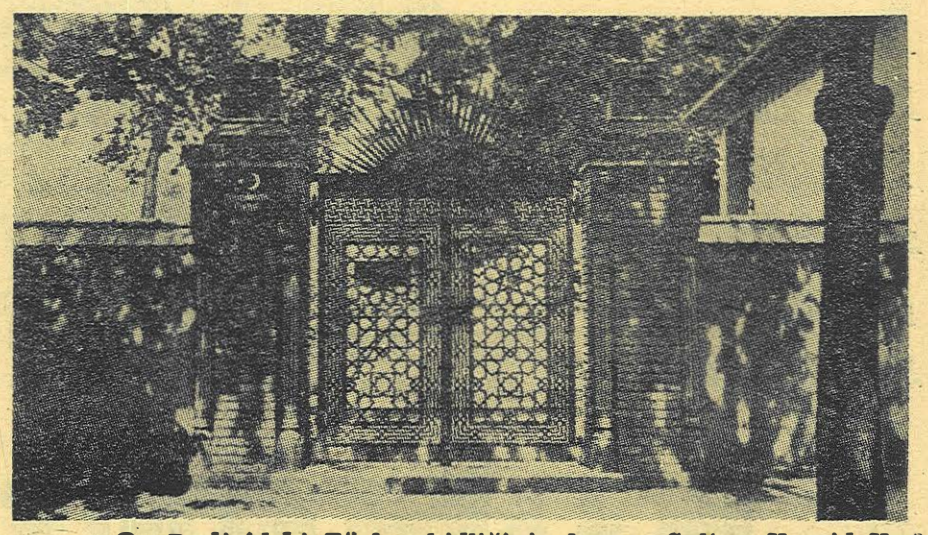

● *Berlin'deki Türk şehidliğinin kapısı. Sultan Hamid Han Sani zamanında yapılan şehidliğin calib-i dikkat bir hikâyesi var.* *(Sebil, arşiv)*

«Öyleyse...» diyerek

BU devlet, İslâm Devleti mi? Hayır! Ya ne devleti öyleyse? Buna cevap vermek kolay değildir. Çünki hiçbir din ile sıfatlandırılamaz bu devlet. Hiçbir dinin «zihniyetini taşımamaktadır.

Kısâdan «laik devlet» diyorlar.

Laik devlet nasıl şeydir, münakaşa mevzuu... Çünkü, lâisizm münakaşa mevzuu. Senelerdir kavgası yapılır; halâ laisizm her akıl erene göre değişir. Kimi der ki,

— Dinsizliktir!

Biz deriz. Bizce en doğrusu budur.

Kimisi de,

— Dinsizlik demek değildir... yutturmacasının peşindedir. Pöh! adı «sağ» olan, fakat aslında aralarında komünizme düşman olmaktan başka elle tutulur hiçbir müşterek hususiyet taşımayan «cephe» de, bu iddiayı tekrarlayan (tabiri hoş karşılayın, yerindedir çünki) bir sürü dangalak vardır.

Kimisi de ilmi veya kendi dillerince «bilimsel» olmak gayretiyle gevelerler:

— Laiklik, dinin devlete.. devletin dine.. şa'pmaması!...

Kimi;

— Lâiklik çağın devlet anlayışıdır! gibilerinden nutuk çeker.

Geçelim kimilerin - kilimcilerin dediklerini; sâdede gelelim. Bizler, (müslümanlar) için ehemmiyetle bilinmesi icabeden nokta şu: Lâik devlet, İslâm devleti değildir.

Tekrar edelim, neymiş; Lâik Devlet, İslâm Devleti değildir!

Çizin bu herkesin bilebileceği, bizim de şu köşeden peşpeşe iki defa tekrar ettiğimiz cümlenin altını çizin ve iyi düşünün.

Emreder gibi oldu, affedersiniz.

Kim düşünecek? Biz düşüneceğiz, biz müslümanlar.. Cümleyi yüzlerce defa tekrar edip,

«Öyleyse...» diyerek düşüneceğiz.

Bakınız o zaman ortaya neler çıkıyor. Bakınız o zaman zemane müslümanları bütün ikaz ve izahlara rağmen nasıl bir gaflet içindedir, anlayıverirsiniz.

Tarihe, şu yakın tarihe bakışda nasıl ki, Sultan Abdülhamid Han Sâni eşsiz bir «miyar» dır. «Ölçü» dür. Tıpkı onun gibi, şu gündelik mes'elelerde, siyâset batağında, falanın feşmekânın beyanatlarında, «Böyyük Türkiye» palavralarında, «seçimsel - geçimsel» aldatmaca yarışla nda, anarşide, emeğin - alınterinin karşılığını almasında, taban fiatında, memuriyette, esnaflıkta, bankacılıkta, sigortacılıkta, faizde, devletlerarası harici münasebetlerde, velhasıl cemiyet hayatının her sahasında biz müslümanların «değerlendirme» yapabilmesi için «miyar» dır o cümle. Ölçüdür. Alın bir tekrar daha:

Lâik Devlet, İslâm Devleti değildir!

Y. YALÇINER

kremlin'de Yahudiler

Yesevizâde

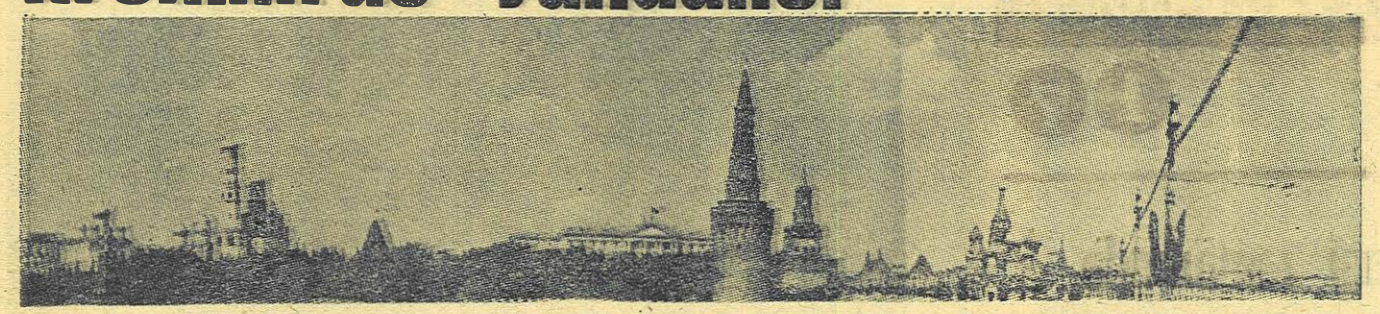

Komünizmin, Sovyetlerin siyonizm aleyhtarlığı bir aldatmacadan ibâret

Marks bir yahudi İdi. Lenin bir Yahudi tüccarın zürriyeti. Hatta gürcü sanılan Stalin bile...

● *Lenin ve Stalin yanyana... Her ikisinin de yahudilik tarafları dikkate değer.* *(Sebil, arşiv)*

KOMÜNİZM YAHUDİNİNDİR

Kıymetli muharririmiz Yesevizâde'nin son eseri olan bu yazı dizisi, yakında piyasaya çıkacak olan «Sovyetler Yahudi Aleyhtarı mı, Âleti mi?..» adlı kitabından hazırlanmıştır. Son derece hacimli olan eserin, okuyucularımızın alâkasını çekeceğini tahmin ettiğimiz sayfalarından hülâsalar sunmaktayız. **(SEBİL)**

HALEN, beynelakvâm yahudiliğin, kendisini nihai hedefine eriştireceğine inandığı âlet, komünizmdir. Bu fikriyat, bir haham sülâlesinden yani, yahudilerin en şuurlu kesiminden Karl Marks tarafından *(Moses Hess ve daha başka yahudilerin de katkılarıyla ve «Kitab-ı Mukaddes» den umumi yahudi fikriyatından alınan ilhamla)* icad edilmiş ve onun önderliğinde uzun seneler mücadelesi yapılmıştır. Fakat ilk defa tahakkuk edişi, bütün dünya yahudilerinin de büyük yardımıyla, bir yahudi tüccarın zürriyetinden olan Lenin'in önderliğindedir.

Yahudilerin, Sovyetlerin yahudi aleyhtarı hale geldiği hakkındaki iddiaları, kökünden yanlıştır ve kat'i olarak söyleyebiliriz ki, çok iyi hesaplanmış, gayet sinsi bir tabiye icabıdır. Bir kere, komünizmin yahudilikten ayrı düşünülmesi mümkün değildir. Bu yahudi imalinin *(lâ créature)* kendisine karşı çıkması, bünyesi icabı mümkün değildir. Onun için komünistler, dünyanın her tarafında hattâ siyonizm aleyhtarlığı teranelerine rağmen, kelimenin tam mânâsıyla yahudiliğin en has uşaklarıdır. Yahudi menfaatlerinin daimi bekçileridir.

Bugün de dünyanın her tarafında komünist hareketi yahudi himayesinde, yahudi önderliğinde gelişip serpilmekte, yayılmaktadır. Hal böyleyken, yahudilerin umumî olarak komünizmi ve hususî olarak komünizmin fiilen başmümessili mevkiindeki Sovyetleri *(Rusya)* bizzat kendi aleyhlerine kullanmalarının imkânsızlığı meydandadır.

Keza yahudilerin, yahudi aleyhtarı olarak tanıtmaya çalıştıkları komünistler ya bizzat yahudi, ya yahudilerle akrabalık kurarak içli - dışlı olmuş kimseler, ya da has yahudi mutemedleri çıkıyorlar.

Uzun seneler ve hâlâ Stalin'i yahudi aleyhtarı olarak göstermeye çalışmalarına rağmen, bu kanlı diktatör pek muhtemelen Portekiz'den Hindistan'a ve oradan da Gürcistan'a hicret etmiş Cugaşvili sülâlesinden bir yahudi veya en azından kat'iyetle bir yahudi akrabasıdır. Kendisi bir yahudiyle evliydi ve yahudi kayınbiraderi, yâni adıyla sanıyla pek şanlı Lazar Moiseleviç KAGANOVİÇ (1893 —) O'nun bütün hayatı boyunca *-demek ki, Stalin 1953'de ölünceye kadar-* kendisinin sağkolu olarak kalmıştır.

Daha evvelki karısından olan pek sevdiği kızı ise birkaç kere evlenmiş ve kocalarından ikisini yahudiler arasından seçmiştir. Üstelik, Stalin, milyonlarca yahudinin canını kurtaran ve yahudi aleyhtarı hareketini imha ederek beynelakvam yahudiliğin cihan hakimiyetini gerçekleştiren bir adamdır.

Onun hayatını dikkatle

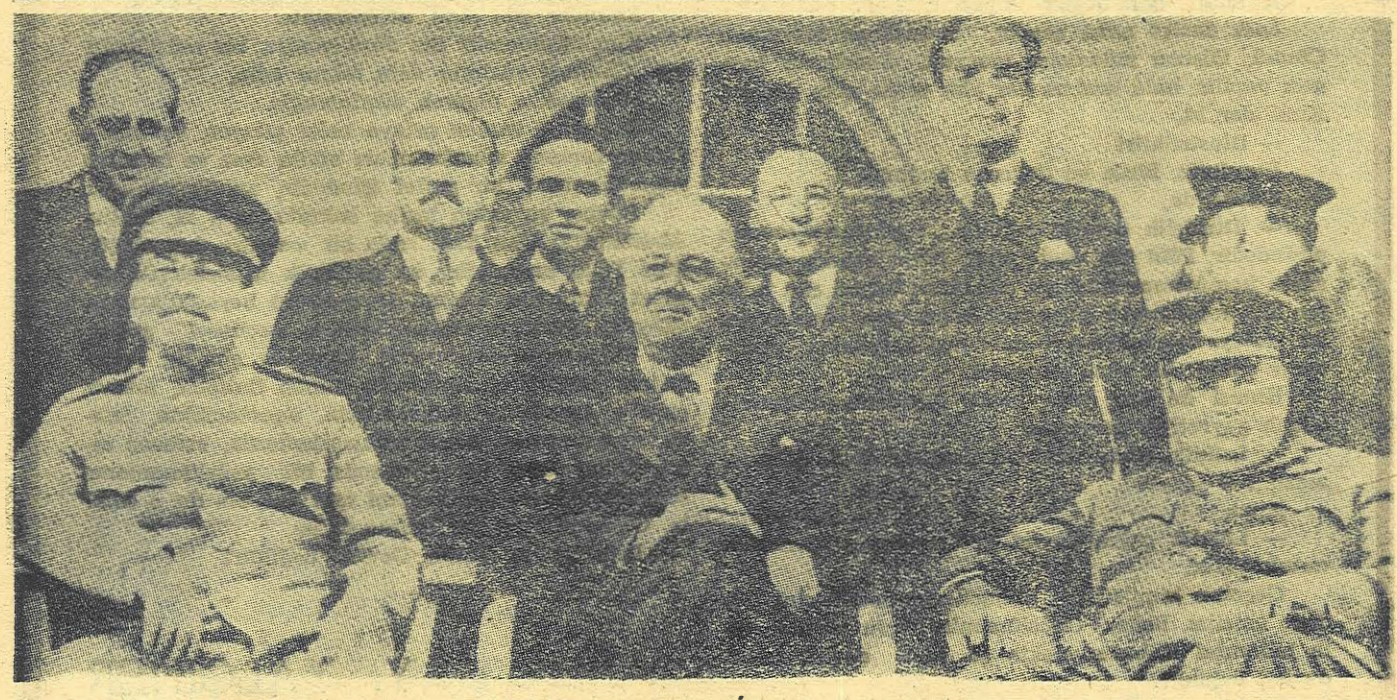

● *Yalta'da STALİN: O'nun için yahudi aleyhtarı palavrası vardır.* *'Sebil arşiv)*

mütalâa edenler, bütün ömrünü yahudiliğe hizmetle geçtiğini göreceklerdir. Ve yine yahudiliğin üç temsilcisinin ya da mûtemedinin Yalta'da dünyayı paylaştıkları sırada, onlardan biri de Stalin idi. *(Diğerleri Roosevelt ve Churchill. Bu ikisinin de yahudi olduklarına dair iddialar varsa da bunu henüz tam olarak tevsik etmemiz mümkün olmadı. Yalta'da ayrıca pek çok yahudi, müşavir sıfatıyla hazır idi.)*

Bütün bu hakikatlara rağmen, yahudiler, onun zamanında da «*Sovyetlerin, Stalin'in yahudi aleyhtarlığı*» nı bağırıyorlardı!

Stalin'in ölümünden sonra yerine geçen Kuruşçef zamanında, bu sefer de «*Kuruşçef'in, Kuruşçef Sovyetleri*» nin yahudi aleyhtarlığına dair yaygaralar koparılmaya başlandı. Halbuki yahudilerin has adamı olmak sıfatına O'nun da yahudi aleyhtarı olması mümkün değildi. Bizzat öz oğlunu bir yahudi kızıyla evlendirmişti.

«*Sovyet Yahudi aleyhtarlığı*» iddiası, böylece yahudi ağızlarında sakız halinde devam etti. Son Brejnev iktidarı zamanında ise artık müthiş bir şirretlikle bir çığırtkanlık haline inkılâb etti. Gün geçmiyor ki, matbuat *-o matbuat ki, hemen külliyen-* Sovyetlerde bir yahudi aleyhtarlığı tagallübüne maruzdur. Sovyetler'de bir yahudi aleyhtarlığı «*vak'ası*» nı işlemesin, filânca memlekette bu mes'eleyi ele alan bir yahudi mü'temer *(le congrès)* i yapılmasın, bu hali protesto eden bir nümayiş tertibedilmesin, bir yahudi temsilcisi bir beyanatla meseleye temas etmesin..

(Devamı var)

• GÖZ OLDUR Kİ HAKKI GÖRE

Selâhaddin ES

BAYRAM DÜŞÜNCELERİ

BİZİM bir evimiz var, bu kâinatta.. Bu evin yerini soracak olursanız, lâmekân (mekânsızlık) yurdundadır. Temeli tevhid akidesi (Allah'tan başka ilâh, mâbud, tanrı olmadığı kesin inancı, imanı) üzerine oturtulmuştur.

Bu sağlam temel üzerinde dört direk yükselir ki bunlar sırasıyle; Namaz, Oruç, Hac, ve zekâttır. Bunları sana, Lâhor'lu büyük İkbal'ın ifadelerine büyük ölçüde sâdık kalarak anlatayım, ey dost!.

Önce temelden başlıyalım: Ey insan, sen su ve çamurdansın. Varlık daima kendi nefsini korumanın çırpınışları içindedir. Onun için de seni daima yine su ve çamurdan ibaret bir halde tutmak ister. Nefsinin, kendi maddesini beslemek, onu rahat ettirmek için verdiği mücadeleden ibret al ve düşün ki, senin yüksek ruhun, bu çamur kafesinin içinde mahpustur. Senin yaradılışın sevgi ve korkunun hamur edilmesiyle meydana geldi. Dünya korkusu, ahiret korkusu, can korkusu, yerden ve gökten gelen elemlerin korkusu... Ve, mal sevgisi, devlet, şan, şöhret sevgisi, vatan sevgisi, nefs, akraba ve karşı cinsten olanların sevgisi...

Kendi nefsine hükmünü geçiremiyen insan başkalarına kul olur. Erkek ol, onun dizginini eline al; tâ ki çakıl taşı dahi olsan inci haline gelesin.. Yoksa, nefsinin eline kalırsan o seni kötü şeylere, Hak tarafından nehyolunan işlere sürükler... Nefsinin korku ve sevgilerine karşı senin yaratıcın seni ne güzel donatmıştır, bak!. Eline tevhid âsâsını aldıktan gayri, bütün korkuların, Rabb'mdan gayrisine duyduğun sevgi ve korku hislerinin tılsımlarını bozar, parçalarsın. Kimin teninde Hak can gibi hâkim olursa, o kişi kurtulmuştur; o kişinin boynu bâtıl önünde eğilmez ve nefsin korku ve sevgilerine tavizler vermez. Hak'tan başka her şeyden alâkasını kesmek ikliminde ruhunu mamûr eyleyen kişi, Hak uğrunda, ondan gayrisinden rabıtasını öylesine keser ki, Hak uğruna oğlunun boğazına satır vurmaktan dahi kaçınmaz.

Bu tevhid akidesi bir sadeftir ki, o sadefin içindeki inci namazdır. Namaz, müslümanın kalbine yaptığı küçük bir hac seferi gibidir.

Oruç, açlığa ve susuzluğa karşı, nefsimizin arzularına karşı güpegündüz yapılan bir gecebaskınıdır ki, nefisperestlik, tenperverlik Hayber'i ancak onunla fethedilir.

Hac, müminlerin fıtratını nurlandırır. Ona gerektiğinde göç etmeği öğretir. Onlarda vatan mefhumunu yanlış anlaşılmalardan temizler; vatanın, üzerinde sadece nimetler devşirilen bir toprak parçası olmadığı, inançların hâkim olduğu yer olduğu gerçeğini ve Allah'ın mülkü olması hasebiyle, bütün kâinatta O'nun kanunlarının hâkim kılınması için insana kendisinin, Allah'ın halifesi olduğu ihtarını yapar.

Zekât, devlet ve zenginlik sevgisini ve bunlardan dolayı gururlanmayı mahveder. İnsanlara eşitlik idrâkini verip, bunu sevdirir. Böylece de müslümanın dünya evi sağlam bir temelde dört direk üzerinde yükselir. Fakat, bu evin üstüne bir de çatı gerektir. Bu çatı ise, Kelime-i şehadet'tir. Bu şartları yerine getirenlerin diğer bir temel mükellefiyeti daha vardır: Cihad etmek!.

Nedir cihad?

Cihad, mülkün sahibinin, âlemlerin Rabb'ının emirlerini yapmak ve yaptırmak, yasaklarından kaçınmak ve kaçındırmak için verilen mücadeledir ki, bu mücadeleye atılanların bayrağı İlâ'y-ı Kelimetüllah'tır,

Ey dost!. Sen de Hakkın sana emrettiği farizelerden yüksünme...

Unutma ki, hakkı bâtıl mevkiine düşürürsen, bâtıl kendisini hak addeder ve efeleşir. Zir-ü zeber olmaya mahkûm olan bâtıl, senin afvına nâil olursa unutma ki bâtıl kuvvetlenip, hakkının mertebesine yükselir ve senin hakkını ayaklar altına alır.

ortadoğu'dan • SAİD SAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Aynı şeyleri bir aralık müstemlekeler bakanlığı yapan Viston Çorçil de söylemekten çekinmemişti. Filistin'e yaptığı bir teftiş gezintisinde Filistin - Arap mümessilleri mandater İngiltere hesabına yahudilerin irtikâb etmekte oldukları rezâletleri önüne serince düşünmeden:

«— Siz benden Balfor'un yapmış olduğu va'de karşı çıkmamak ve yahudi muhâceretini durdurmamı istiyorsunuz. Bu benim tâkatimin fevkinde ve arzularımın hılâfındadır. Biz bu kanaatteyiz ki, Balfor va'di âlemin olduğu kadar yahudilerin, Britanya Devleti'nin hatta öz Arapların yararınadır. Bundan dolayı biz bu vaadi tahakkuk ettirmek kararındayız» cevabını vermiştir.

Anlaşılan ne onda, ne de temsil etmekte olduğu o devrin bütün Britanya Hükümeti âzâlarında eski İngiliz devlet ricâli gibi uzağı görme kabiliyeti kalmamıştı. Aksi takdirde âkıbeti derpiş edilince bir tehevvürle Çanakkale'ye saldırılma ve yok yere yüzbinlerce insanın ölümüne sebebiyet verilmezdi.

Bu fasıl bu kadarla kalmadı. Onun başvekili olan Loid Corc Alman zaferini kazanır kazanmaz aynı tehevvürle bolşeviklere karşı harekete geçme kararı verdi. Halbuki daha önce Rus inkılâbını bolşevizm hesâbına dejenere etmek için yahudiler İngiliz Hükümeti'ne te'sir ederek Troçki'yi Alman Erkân-ı Harbiyesi'ni de teşvik ederek Lenin'i harekete geçirmişlerdi. Bu iki devletin maddi yardımı olmasa idi bolşevizm olmazdı. Bolşevizm'e karşı ilk cephe alanlar da Rus mahkûmu, müslüman ve hristiyan milletlerdi. Öz varlıklarını koruma kastıyle tedbir alan bu milletlerin milli varlığına ufak bir alâka, milli kalkınmalarına az bir ilâve yapılsa idi vahşi Rus tehlikesi ebediyyen çöker bolşevizm de Moskova'ya münhasır rusluğu kemiren bir âfet olarak kalırdı. Kurdukları imparatorluğun bütün azameti Asya'da sâhip oldukları müstemlekelerin gelirine medyun olan İngilizler'in bu hakikatı bilmemelerine imkân yoktu. Lord Corc'un durumunu kararsan papazlık duygusu, Türk'e ve İslâm'a olan adâveti onu bile bile büyük Britanya menafiini çiğnemeye sevkediyordu. İlk hamle İngiliz hazinesi hesâbına yüzlerce milyon İngiliz lirasına mâlolan gerici Ruslar'dan Amirâl Koltçak ve Generâl Dinikin kumandasında ordular hazırlattı.

(Devamı var)

Rus inkılâbını bolşevizm hesabına dejenere etmek için Yahudiler İngiliz Hükümeti'ne tesir ederek Troçki'yi, Alman Erkânı Harbiyesi'ni de teşvik ederek Lenin'i harekete geçirmişlerdi.

Bolşevizme karşı ilk cephe alanlar Rus mahkûmu müslüman ve hristiyan milletlerdi.

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİ'NDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

MUHTEREM Okuyucularımız, malûmunuz olduğu üzere «İnkılâb Mezalimi» yazı dizimiz muhterem tarihçilerimizden İbrahim Hakkı Konyalı tarafından kaleme alınmakta idi. Bu meyanda, gazetemiz SEBİL bir ilân ile, okuyucularından mezalime şahid olanların gördüklerini yahud işittiklerini yazmalarını istemişti. Bu davetimize pek çok okuyucumuz icabet etti. Şimdi, yazı dizimizin bu faslında siz okuyucularımızın mektuplarından mezalimin dehşet veren manzarasını tesbite devam ediyoruz.

Artova'nın Kunduzağıllı köyünde zulümden kan ağlayanlar anlatıyor

Kur'an-ı Kerim yerlerde sürükleniyor, çiğneniyordu

SEBİL'in «*İnkılâb Mezalimi*» sütûnunda yayınlanması için, geleceğin nesline ibret olacak ve «*özgürlük!*» den dem vuranların yüzlerine şamar olup inen bir hadiseyi naklet-mek istiyorum.

Hadiseyi, batılılaşmak ve cibilliyetten, maneviyattan kurtulmak pahasına zorbalarca istibdat altında tutulan, zulümden kan ağlayan binlerce Anadolu köylüsünden birisi anlatıyor. Buraya ismini yazmıyorum bu ihtiyarın. O'nun son demlerini de birkaç zibidi çıkıp zehir etsin istemem. Sadece bana anlattığını size nakledeceğim. O-nun anlatışındaki ızdırap dolu hissiyatı tamamiyle vermem mümkün değil. Fakat gayret göstereceğim. Şöyle anlattı:

«Malûm yıllardı evlâd.. Mevsim güz.. Her an cenderme korkusuyla yaşadığımız, yanyana gelip derdimizi bile dökemediğimiz kara günlerden biriydi. Bir baykuş çıkageldi Artova'nın Kunduzağılı köyüne. Ne kadar ahmak ve ne kadar korkakmışız; çoluk çocuk korkudan ağlaşıyor, bizler titreşiyoruz. Bir zabitle altı cenderme köyü bastılar. Hemen Ahmed Efendi'yi çağırdılar. Soyadı Duran'dır. Sonradan kanun çıkınca verdiler. Bu Ahmed Efendi âlim adamdı. Tokat ve havalisinden devlet adamları da dahil herkes tarafından tanınırdı. Kur'an okuturdu. İlmi üstüne civarda yoktu. O zaman şimdiki gibi İmam - Hatip mektebi nerede öyle.. Kızlarımızın hamile döndüğü, fuhuş yuvası haline gelen Köy Enstitüleri vardı.

Fakirdik. Bari ilmen fakirliğimizi telâfi edelim diye Ahmed Efendi bizi okutuyordu. Cendermeler biraz sonra kucaklarında Kur'an-ı Kerim'lerin de bulunduğu kitapları getirdiler. larında Kur'an-ı Kerimler'in de önlerine katmışlardı. Ellerini kelepçelemişlerdi.

Zabit kitapları yere atmalarını emretti.

Duraklamak nere?.. Cendermeler hemen attılar.

Ahmed Efendi dayanamadı, zabite hitaben:

— *Efendi yeğen içinde Kur'an'ı Azim'üş-Şan da mevcud. Sen Allah'dan korkmaz mısın?..* dedi.

Zabit kızdı, hocamızın üstüne yürüdü. Olanca hınçıyla vurmaya başladı. Hocamızın yüzü sakalı kan içinde kaldı. Oluk gibi kan akıyordu elleri kelepçeli biçare ihtiyarın yüzünden...

— *Allah'dan korkmaz imansız, bu yaptığın yanına kalmaz inşaallah!.* diye inledi.

Zabit köpürdü. Bağırdı:

— *Kes sesini, seni boynuna ip takar köpek gibi köy köy dolaştırırım!* dedi. Bu lâf, Kunduzağıllı köylüsünün hâlâ kulaklarındadır. Sonra, Hocamızı cendermeler koltukladılar. Mecalsizdi. Buna rağmen inler gibi konuşuyordu:

— *Köpek de Allah'ın mahlûkudur. Fakat zalim değildir. Şu zulümleri gören ve boyun eğen insan olacağına, köpek olsam iyiydi...*

Zabit küplere bindi. Fakat bu defa hiç beklemediğimiz bir hareketi yaptı. Cendermenin elinden Kur'an-ı Kerim'i aldı. Parçaladı. Ayağının altına alıp çiğnemeye başladı. Cendermelere de çiğnemeleri için bağırdı.

Dehşet verici bir gündü, evlâd. Allah bir daha göstermesin. Seneler sonra bu hadisedeki cendermelerden birisine Sivas'da tesadüf ettim. Kocamıştı. Yanaştım yanına, hatırladı. Çok ağladı. Teskereden sonra gözüne sis inmiş. Çok çok pişman olmuş. Ben asıl o zabiti merak ediyordum. Sordum. Şark'da feci surette öldürüldüğünü söyledi.»

Recep Seyhan/TURHAL

Sizi arıyoruz...

Orhangazi, 10505/Şirinevler - İst. Bahçelievler, 10506/Ümraniye, 8558/Konya, 8579/Niksar, 8573/Kadıköy, 9737/Eskişehir - Gar, 9740/Cihanbeyli, 9885/Konya, 9887/Buca, 9894/Yenişehir - Bursa, 11619/Konya, 11630/Ilıca, 11643/Gemlik, 11645/Devrek, 10760/Karaman, 10748/Sandıklı, 10749/Sandıklı, 10740/Muratpaşa, 11649/Zile, 11623/Konya, 12535/Aşkale, 12539/Köprübaşı - Eskişehir, 12389/İstanbul, 12696/Eşme, 12697/Kastamonu, 12904/Erzurum Çarşı, 12914/Eskişehir, 10779/Eskişehir, 10777/Adliye Sarayı Konya, 10770/Kepsut, 12227/Kadıköy, 12293/Çilimli - Düzce, 12299/Zeytinburnu Telsiz Mahallesi, 13089/İstanbul Teknik Üniversite, 13093/ Yenişehir - Bursa, 13358/Araban, 13362/Zonguldak, 13368/İstanbul Aksaray, 13869/Konya, 14165/Edirnekapı, 14146/Kilis, 14143/Zile, 14137/Fethiye, 14151/Karaman, 11243/Konya, 10445/İzmir çarşı, 9961/İstanbul Kapalıçarşı, 6217/İstanbul Kapalıçarşı, 6216/Kartal, 293/Samanpazarı - Ankara, 292/Çorum, 15480/Yenişehir - Ankara, 15381/Fethiye, 6207/Kavacık - Anadoluhisarı, 10884/Zonguldak, 13386/Cebeci, 13069/Basmane, 13175/Karaköy, 12278/Konya, 12272/Develi, 12270/Çiğli 2. Hava Üssü - İzmir, 11791/Çankırı, 13072/Kdz. Ereğli, 1015/Konya, 5700/Pazar - Tokat, 7185/Bursa, 2196/Karaman, 2217/İstanbul - Aksaray, 2216/Konya, 2185/Konya, 2184/Mürted - Ankara, 4870/Tavas, 3883/Aşkale, 3892/Aşkale, 3894/Üsküdar, 2190/Azot Sanayi Fabrikası Kütahya, 2212/Develi, 1269/Karaköy, 12685/Sandıklı, 13003/Ortaca, 13000/Safranbolu, 12994/Safranbolu, 12992/Safranbolu, 12993/Safranbolu, 12991/Azot Sanayi Fabrikası Kütahya, 13007/Konya, 13384/Osmangazi - Eskişehir, 13373/Karacabey, 13407/Kütahya - Sanayi, 12217/Nazilli, 12214/Yalvaç, 12212/Tavşanlı, 12126/Isparta, 12222/Afyon Örnekevler, 9401/Orhangazi, 1725/Samsun Gar, 7623/Afyon, 12026/Yenişehir - Ankara, 12375/Karaman, 369/Karaman, 370/Karaman, 371/Karaman, 375/Bafra, 590/Anamur, 12390/Şuhut, 379/Keskin, Çelebi, 5719/Anadoluhisarı, 12366/Sarıkaya, 12298/Kayseri, 40/Konya, 9593/Erdemli Tömük, 15482/Erzurum, 5154/Sultanhisar, 5153/Bursa Yenişehir, 4374/Göktaş, 3401/Cihanbeyli, 3402/Ankara Yeşilöz, 1724/Et ve Balık Kurumu Ankara, 1729/Beyşehir, 3404/Karahallı, 1417/Karaman, 14169/Keçiborlu, 13561/Malatya, 13559/Bursa Yenişehir, 5715/Çankaya, 5708/Adana, 5257/Fatih, 7928/İzmit, 5701/Kartal Soğanlık, 14498/Levent Sanayi Mahallesi, 14709/Karaman, 14715/Cebeci, 16086/Yalvaç, 15068/Isparta, 15056/Denizli, 15076/Artvin, 12275/İstanbul Kurtuluş, 15717/Kütahya Sanayi, 16199/Konya, 15070/Kilis, 15055/Niksar, 14316/Konya, 14492/Sarıkaya, 15052/İstanbul Aksaray, 15587/Erdemli, 16346/Kâğıthane, 16197/Bayrampaşa, 15586/Antalya Muratpaşa, 16337/Kastamonu, 16346/Fatih, 1214/Bolu, 1219/Narman, 1958/Tirebolu, 1949/Bayrampaşa, Esenler, 16826/Karabük, 16813/Gemerek Yeni Çubuk, 16812/Beyoğlu, 16809/Ankara Yenimahalle, 15719/Erzurum Çarşı, 4253/Erzurum, 2995/Bolu, 2993/Ağlasun, 1942/Sadece makbuz numaraları belli olanlar:

10752 - 10774 - 13553 - 10763

İSLÂM YAZISINA DÂİR

RİSALE-İ NUR VE İSLÂM HARFLERİ

15

Risâle-i Nurun doğuşundan günümüze kadar hiçbir duraklama yapmadan İslâm hurûfu ile neşriyâtına devam edenler, başlarında serkâtip olarak dâima HÜSREV Altınbaşak'ı görmüşlerdir. Çünkü Bedîüzzaman hazretleri müteaddit risâlelerde onun kalemini takdir ve tebrik ile Risâle-i Nurun harika bir kerâmeti olduğunu kaydetmişlerdir. Hattâ bir mektubunda İslâm hurûfu ile neşriyâtın ehemmiyetine dikkati çektikten sonra elinden gelse hayatından bile memnûniyetle HÜSREV'e verebileceğini beyân ederek şöyle demiştir:

«Risâle-i Nurun kahramanı Hüsrev, benim bedelime ölmek ve benim yerimde hasta olmak samimi ve ciddi istiyor. Ben de derim: Te'lif zamanı değil, şimdi neşir zamanıdır. Senin yazın, benim yazımdan ne derece ziyade ve neşre fâideli ise, hayâtın dahi hizmet-i Nuriyede benim bu azablı hayatımdan o derece fâidelidir. Eğer benim elimden gelseydi, hayatımdan ve sıhhatimden size memnûniyetle verirdim.»

(Emirdağ Lâhikası, sahife: 136)

Şua'lar eserinde ise müellif ifadesine «ben dâva ve isbât ederim ki..» diye başlıyor ve Hüsrev'i şöyle tanıtıyor:

«Ben dâva ve isbât ederim ki, bu soğukta soğuk muamele gören ve millete ve vatana zararlı tevehhüm edilen ve vücûdca hastalıklı bulunan Hüsrev - Türk milletinin manevî büyük bir kahramanı ve bu vatanın halâskârıdır. Ve Türk milleti onun ile iftihar edecek bir hâlis fedakârıdır. Ve sırr-ı ihlâsa tam mazhar olduğundan benlik ve riyakârlık ve şöhretperestlik bulunmaması cihetiyle çok hizmet-i milliye ve vataniyesinden bir ihlâsını beyan etmek zamanı geldi. Birincisi, bu zât müstesnâ ve şirin kalemiyle Nurlardan altıyüz risâleye yakın yazmış. Ve vatanın her tarafına neşrederek komünist perdesi altında dehşetli ifsâda çalışan anarşistliği kırdı ve tecâvüzünü durdurdu. Ve bu mübarek vatanı ve bu kahraman milleti o zehirden kurtarmak için te'sirli tiryakları her tarafa yetiştirdi. Türk gençlerini ve nesl-i âtiyi büyük bir tehlikeden kurtarmağa vesile oldu.»

(ŞUÂ'LAR, İslâm harfleri ile esas nüsha, sahife: 547)

25 Mart 1972 tarihli Eskişehir Sıkıyönetim Mahkemesi'nin gerekçeli hükmünde de Hüsrev'in, Risâle-i Nurların vatanın her tarafına dağıtılmasını temin ettiği şöyle anlatılmaktadır:

«Hüsrev Altınbaşak'ın Said-i Nursi ile 1931 yılından ölümüne kadar beraber çalıştığı, ölümünden sonra da «üstad» ünvanı ile Said-i Nursinin yerini aldığı, daha önceden teksir ettiği Nur risâlelerini yurdun muhtelif yerlerinden kendisini ziyarete gelenlere vererek dağıtımasını temin ettiği, bir ziyaretgâh halini alan evinde hergün ziyâretçiler Nur risâlelerini okuyup anlattığı, kendisine gelen öğrencileri KULEÖNÜ ve SAV köylerine gönderdiği, ziyâretçilerin yazıp getirdikleri Nur risâlelerinin arkasına duâ yazdığı...»

Bedîüzzaman hazretlerinin muhtelif risâlelerde Hüsrev'in şahs yetine, hüviyetine ve hizmetine dâir - sayısız denebilecek kadar çok mektup, parça ve cümlelerinden bir hülâsa yapacak olursak, şöyle sıralayabiliriz:

«Hüsrev gibi bir Nur kahramanından, benim yerimde ve Nurun şahs-ı manevisinin çok ehemmiyetli bir mümessili olmasından hiç bir cihetle gücenmemek elzemdir.» (ŞUÂ'LAR, İslâm harfleri ile esas nüsha, sahife: 527)

«Pek şiddetli hastalığım müsâade etmiyor, Hüsrevin tercüme vazifesine yalnız bir me'haz ve yardımdır.» (ŞUÂ'LAR, İslâm harfleri ile esas nüsha, sahife:

«Gül ve Nur fabrikası namına Hüsrev'in tebrik mektubu beni sevinçle ağlattırdı. Zaten Hüsrev'in mümtaz bir hasiyeti budur ki, şimdiye kadar bana gelen bütün mektuplarının hiçbirisi beni incitmiyor elim zamanlarımda da yumuşak geliyor, ruhumu okşuyor. Bu cihetde dahi ona, şahsım itibariyle çok minnettârım.» (Emirdağ Lâhikası, sahife: 92)

«Tahiri'nin İstanbul'a gitmesi, inşâallah hayırdır. Ve Hüsrev'in pek çok vazifelerini tamâmen yapması... kanaatım geldi ki, Barla'da bulunduğum zaman bütün yazanların tashihâtını ve te'lif hizmetini yapmamda tahakkuk eden büyük inâyet ve hârika muvaffakiyet, aynen Hüsrev'de ve yardımcılarında dahi nümûnesi var.» (Emirdağ Lâhikası, sahife: 159)

BİR RUH İKİ CESED

«Aziz, sıddık kardeşlerim!

Evvelâ, Hüsrev'le bir ruh iki ceset...»

(Emirdağ Lâhikası, sahife: 167)

«Hüsrev'i tashihde ve tevzîde ve tedbirde ve muhaberede ve Nurların neşir ve yetiştirmesinde tebrik ve muvaffakiyetine duâ ederiz. Bu ehemmiyetli vazifelerle beraber, yine o şirin ve parlak kaleminin yazılarını çok nüshalarda görüyoruz. Hem müstakil nüshaları da yazıyor, mektubundan anlıyorum.» (Emirdağ Lâhikası, sahife: 168)

«Maşâallah, bârekellâh, kerâmât-ı Aleviyenin Risâle-i Nura imzasını bu zamanda tam tasdik ettiren kerâmât-ı kalem-i Alevî (Alî) ve Kur'âna çok kıymetdâr hizmeti ve Mu'cizât-ı Ahm diye (A.S.M.) nin hârika bir kerâmetini gözlere göster n ve Kur'ânın altun bir anahtarı olan kalem-i Hüsrevi; değil yalnız bizleri, belki ruhanileri ve melekleri de sevind riyorlar.» (Kastamonu Lâhikası, sahife: 3)

«Hafız Ali ile Hüsrev'in birbirleriyle ciddî bir mahviyet içinde kardeşlik irtibatları, Risâle-i İhlâsın sırrına tam mazhar olduklarını bana ihsas etti, ümidlerimi fevkalâde kuvvetlendirdi.» Kastamonu Lâhikası, sahife: 3)

MİNNETTARLIK HİSSİ

«Hüsrev kardeş! Beşinci Şua'ın kıymetini tam beyan ve takdirin beni çok mesrûr etti. İkinci defa yaldızlı bir Kur'ânı yazdığın, beni fevkalâde mûferrah etti. Hem benim için de yeni risâleleri mübarek kaleminle istinsah ettiğin, b ni minnettarlık hissinden mesrûrâne ağlattı.»

(Kastamonu Lâhikası, sh: 6)

SEMÂDAN İMDÂDIMIZA GÖNDERİLMİŞ

«Mazi ve istikbali rayiha-i tayyibesiyle muattar edecek bir gül fabrikası (Hüsrev ve yardımcıları) semadan bizim imdadımıza gönderilmiş ve benim arkamda kuvvetü'z-zahr olarak duruyor ve mütemadiyen çalışıyorlar diye mesrûr oluyorum. Yüz binler Elhamdülillah...» (Kastamonu Lâhikası sahife: 28)

«Risâle-i Nur, Kur'ânın bir mucize-i manevisi olduğu gibi, Hüsrev'in kalemi de Risâle-i Nurun pek kuvvetli bir kerâmeti olduğunu buraca hergün tasdik ediyoruz.» (Kastamonu Lâhikası, sahife: 54)

BANA İHTİYAÇ BIRAKMIYACAK DİRÂYETİ

«... Ve Hüsrev'in hakikaten tedbirce bana ihtiyaç bırakmıyacak derecede tedbir ve dirayeti ve Hafız Ali gibi yüksek ihlâs ve mahviyeti...»

(Kastamonu Lâhikası Sh: 187)

«Aziz, sıddık kardeşlerim,

Risâle-i Nurun kahramanı olan Hüsrev'in bu defaki iki hediye-i kudsiyesi ve kerâmetkârâne o iki semavî hediyenin manevî i'câzını gözlere de gösterir bir tarzda bu şuhûr-u selâsede bizlere ve bu muhite hediye etmesi, Risâle-i Nur nokta-i nazarında mu'cizâne bir hizmettir. İnşâallah o gül fabrikasının kalemi, buraları da bir gülistâna çevirecek. Cenâb-ı Hak, o kalem sahibine, yazdığı her harf-i Kur'ana mukâbil Leyle-i Kadirdeki gibi otuz bin sevap ve rahmet ve hasene versin. âmin, âmin, âmin.»

(Kastamonu Lâhikası Sh.: 57-58)

TAM KABÛL OLAN DUÂ

«Yorulmaz ve usanmaz ciddî, samimî kardeşi (Hüsrev) Tevafukda muvaffakiyetli kalemin ile yazılan İ'câz-ı Kur'ânın âhirinde senin hakkında (Allahümme veffıkhü fi hidmeti'l K r'âni ve'l îmâni) olan duâ bu defa şüphem kalmadı ki tam kabul olmuş.» (Kastamonu Lâhikası sahife: 26)

GÜNEŞ ZİYÂ NASIL LÂZIM İSE..

«Arz'a güneş, güneşe ziyâ nasıl lâzım ise Risâle-i Nura da Hüsrev öyle lâzımdır.»

(Huccetü'z Zehrâ, sahife: 11)

بن دعوا ایدر و اثبات ایدر کلم ، بوصوغوقده صوغوقه معامله کوسه
و ملّتم و وطنم ضرری توقّع ایدیلسه و وجودیم فسته لقای بولونماسه فرو
تورك ملتنك معنوی بویوك بر قهرمانی و بو وطنك بر خلاصکاریدر ،
و تورك ملّتی اونك ایله افتخار ایده جك بر خالص فداکاریدر ، و سز
اخلاصم تمام مظهر اولدیغندن بنك و ریاکارلغه و شهرپرستلك
بولوشمامسی جهتیله بوقه خدمت وطنیّه و ملیّه سندن بر آیلسنی بیله
ایتمك زمانی کلدی .
برنجیسی ، بوذات مستثنا و شریف قلمیله تورلردن التیوز رساله یازمسه ، و وطنك هرطرفنه نشر ایدرك قومونیست پرده سی آلتنده
دهشتلی افساده جالیشانه آثار شیطانکی قیردی و تجاوزینی طوردیردی ،
و بو مبارك وطنی و بو قهرمانه ملّتی اوزدیرمه قورتارمغه ایچون تاثیرلی
تریاقلری هرطرفه یتیشدیردی . تورك کنجلرینی و نسل آتی یی بویوك بر
فلاکتدن قورتارمغه وسیله اولدی . — سعید النورسی —

● *Üstad'ın mektublarından birisi...*

1 S
HİSAR
MENSUCAT

Döşemelik ve Perdelik
Kadife
Sanayi ve Ticaret A.Ş.

İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı
Tel 26 75 89
22 12 32
İSTANBUL

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız, siyasî edebî tarihî gazete
Yıl: 1 SAYI: 40 BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazışleri Müdürü: KADİR MISIROĞLU
Umumî Neşriyat Müdürü: Yılmaz YALÇINER
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

سبيل
Sebil
her şey hak için

Sebil

Everything Devoted to the
Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Ekbert str. 24
Posta Çeki Nu: 97446 Telefon: 0531 — 32 36 89

Gazetelerden

Talihsiz Agop Kızının cenazesi İçin Kiliseye eşininki için de camiye gitmiş

Haber yazmak başlıbaşına bir maharet işidir. Cidden kaabiliyettir. Meselâ yerli filmlerin seyirciyi mendil sıkar hale getirmesi gibi, yazdığı trafik kazası, cinayet, intihar haberlerini «sulugöz» haline getirmesini beceren kalem erbabı parmakla sayılacak kadar mahduttur. Bunlar ülkemizin bol tirajlı renkli, renkli olduğu kadar bol sayfa bol resimli gazeteleri tarafından kapılırlar. Fakaaat...

Fakat işinin hakiki ehilleri Hürriyet'tedir, dersek, Günaydıncılar, Tercümancılar gücenmesinler. Nitekim Hürriyet'in adı lâzım değil ehil muhabiri birinci sayfada renkli resimlerle süslenmiş haberinde bakın neler yazıyordu. Okuduktan sonra siz de artık Agop'un başına gelenlere mi, yoksa şu garip ülkedeki ictimai hastalıkların derecesine mi yanacaksınız bilemiyoruz. Buyurun okuyun:

«TALİHSİZ AGOP KIZININ CENAZESİ İÇİN KİLİSEYE EŞİNİNKİ İÇİN CAMİYE GİTTİ»

Acılar kocamandır... Acılar birbirine benzemez... Dayanılmaz olam vardır, kısa sürede, yıldırım gibi insanın içine ineni vardır... Ve insan kalbi bu acılara dayanmak zorundadır

Ne var ki biricik kızı Arzu ile eşi Neriman Çilingiroğlu'nu Zagreb'teki uçak kazasında kaybeden Agop Çilingiroğlu'nun acısı, bunlara da benzemeyen biçimde olmuştur.

«Alın yazısıdır bu» hiçbir gücün silemeyeceği yazıdır. Agop Çilingiroğlu'nun alın yazısı da böylesine acı, böylesine yürekler parçalayıcı olmuştur. Deliler gibi birbirlerini severek kurdukları mutlu yuvanın 15 inci yılında sevgili eşi Neriman ve biricik kızı Arzu'sunu ecel koparak aldı Agop Çilingiroğlu'ndan.

ÖNCE KİLİSE SONRA CAMİ

Çilingiroğlu Hristiyandır. Ama insanları birbirine kaynaştıran büyük aşkı sonucu Müslüman bir kızla Neriman Güney ile evlenmişti yıllar önce... Yasalara göre bu evlilikten dünyaya gelen Arzu Çilingiroğlu. «Baba dini» ne mensuptu...

Bu nedenle Agop Çilingiroğlu, dün öğle üzeri Beyoğlu Balıkpazarı'ndaki Üç Horan Kilisesine gidip, hayatta tek zenginliği olan 13 yaşındaki kızının tabutuna sarılarak ağladı. Ve o'nun için yapılan dini törene katıldı gözyaşları içinde... Arzunun cenazesini kiliseden alıp, Şişli Camiinin musalla taşında yatan sevgili eşi Neriman'ın tabutunun yanına koydu. Burada yeşil bir örtü ile kapattıtar Arzu'n n kiliseden gelen tabutunu. Başucuna da İslâm dini gereği Eşi ve kızı Zincirlikuyu mezarbir yeşil eşarp koydular...

Ugmda toprağa verilirken dostlarının yardımıyla ayakta durabilen Agop, g çlükle iki kürek toprak atabildi yan yana olan iki mezara... Herkes ağlıyordu. Camiden gelen, kiliseden gelen... Tanıyan, tanımayan bu zor dayanılır acıyı paylaşmak istiyorlardı.»

DEVRİMCİ ATATÜRKÇÜLER

Evet işte size «devrimci, Atatürkçüler» *zümresinden poz poz fotoğraflar. Gazeteler'den sayfamıza bu defa fotoğraf iktibas edelim, değişiklik olur, dedik. Yerli basın'ın kiminde* «Yaşam içinden», *kiminde* «Toplum yaşamı», *kiminde* «Cemiyet haberleri» *başlıkları ile neşrolunan bu fotoğraflar büyük şehirlerin şüphesiz Atatürkçü, devrimci ve büyük* «olasılıkla» *Ecevitci zümresini sergilemektedir. Fotoğraflar bazen sayfalarca yazının ifade gücünden daha tesirli oluyor... Siz ne dersiniz?..*

GÖZLERİNİN İÇİ GÜLÜYOR

Hepsinin gözlerinin içi gülüyor. Dert yok, tasa yok. Neden gülmesin? Tatsız geçen bir yaz mevsiminin acısını gece kulüplerinde çıkarmaya çalışıyorlar... Resimde Jinet ve Eliko Tavaşı, Suzan Kanoliyoti, Leyla Ben kohen ve arkadaşları objektifimize gülerken görülüyorlar.

SÜRPRİZ OLDU

Nihat Damar ve eşi arkadaşlarıyla geçen hafta bir gece kulübünde eğlenmeye gittiler. Uzun bir süre eğlence yerlerinde görülmeyen Damar çifti tanıdıklar için bir sürpriz oldu nedense. Resimde Nihat Damar eşi ve arkadaşları kendi aralarında sohbet ederken görülüyorlar.